

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Tredje vice talmannen meddelade att *Gustav Blix* (m) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 8 december, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för Curt Linderöth (m).

2 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Tredje vice talmannen meddelade att *onsdagen den 10 december kl. 9.00* skulle sammanträdet inledas med ett högtidlighållande av 60-årsdagen av FN:s förklaring om mänskliga rättigheter.

Voteringen kl. 9.00 skulle flyttas till *kl. 9.20*.

3 § Svar på interpellation 2008/09:132 om kvotering för jämställda styrelser

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Fru talman! Eva-Lena Jansson har frågat mig om jag avser att verka för att riksdagens mål för jämställdhetspolitiken förändras och, om inte, vilka åtgärder jag avser att vidta i syfte att bolagsstyrelser får en jämn könsfördelning.

Utgångspunkten för Eva-Lena Janssons resonemang är att Sverige har blivit mindre jämställt sedan den borgerliga regeringen tillträdde. Jag antar att detta syftar på rapporten *Gender Gap Index* som har publicerats av World Economic Forum nyligen. Låt mig därför inleda med att konstatera att enligt rapporten håller Sverige i huvudsak en konstant nivå. Dessutom använder den sig av data som är omkring två år gamla. Den handlar alltså om Socialdemokraternas sista år i regeringsställning.

Jämställdhetspolitikens mål och delmål som riksdagen antagit är det mål och delmål som regeringen med en mängd åtgärder arbetar för att uppnå.

En jämn representation av kvinnor och män i beslutande organ är en viktig demokratifråga. Regeringen tycker att det är viktigt att öka andelen kvinnor på chefspositioner och i styrelser i såväl statligt ägda bolag och

myndigheter som privata företag för att få ökad tillväxt och främja Sveriges utveckling.

Men det finns andra vägar än tvingande lagförslag för att uppnå förändringar. Att kvinnor är underrepresenterade i bolagsstyrelser beror på brister i jämställdheten i hela samhället från skolan och hela vägen upp i karriärstegen. Regeringen angriper de problemen i stället för att genomföra en symbolåtgärd som bara berör några få kvinnor.

Alliansregeringen har genomfört en kraftfull ekonomisk förstärkning av jämställdhetspolitiken och har därigenom möjliggjort en lång rad åtgärder.

Regeringen har beslutat om ett åtgärds paket på 110 miljoner kronor för att främja jämställdheten i skolan. I satsningen ingår bland annat fortbildning för lärare och studie- och yrkesvägledare för att få elever att våga välja emot könsbundna förväntningar samt för att fler som gjort det ska stå fast vid sitt utbildningsval. En jämställdhetsdelegation ska analysera könsskillnaderna i utbildningsresultat, utvärdera metoder för att bryta traditionella könsroller och föreslå lämpliga insatser med mera.

Vi satsar även 100 miljoner kronor om året 2007–2009 på att främja kvinnors företagande. Bland annat kommer ett flertal regionala aktörer inom programmet Främja kvinnors företagande att arbeta med information, rådgivning och affärsutveckling. Fler företagande kvinnor skulle bidra till en starkare ekonomisk utveckling, jämnare fördelning av resurser och bättre underlag för rekrytering av verkställande direktörer, ordförande och styrelser. Dessutom har regeringen i syfte att öka andelen kvinnor på ledande befattningar beslutat om ett karriärutvecklingsprogram för kvinnor anställda inom staten som kan föregå med gott exempel. I syfte att skapa förutsättningar för analys, uppföljning och samordning pågår arbetet med att ta fram en samlad strategi vad gäller jämställdhet på arbetsmarknaden och i näringslivet.

Jämställdhetsbonus och skattereduktion för hushållstjänster är ytterligare exempel på åtgärder som underlättar för både kvinnor och män att kombinera arbete och familj. På det sättet minskar hindren för kvinnor att fullt ut delta, utvecklas och göra karriär i arbetslivet.

Tillsättningen av ledamöter i bolagsstyrelser är inte jämställd. Men att byta ut en orättvisa mot en annan är ingen bra lösning. Till exempel har vi sett hur kvinnor missgynnats när högskolor ger förtur till män vid kvinnodominerade utbildningar. Jag vill se ett jämställt samhälle där vi bedöms efter vår kompetens och våra förmågor och meriter, inte kön, hudfärg eller något annat.

Anf. 2 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaret.

Det statsrådet avslutade sitt anförande med kan jag ställa upp på; jag vill också se ett jämställt samhälle där vi bedöms efter vår kompetens och våra förmågor och meriter, inte kön, hudfärg eller något annat.

Tyvärr ser inte Sverige ut så. Min interpellation grundar sig inte på den undersökning som Nyamko Sabuni hänvisar till utan den grundar sig bland annat på riksdagens utredningstjänst som har konstaterat att regeringens budget konsekvent missgynnar lågavlönade kvinnor och prioriterar och framför allt gynnar högavlönade män.

Vi har också sett att tillsättningen av fler kvinnor i olika typer av bolagsstyrelser helt har avstannat. Nyamko Sabuni konstaterade själv i en intervju i Svenska Dagbladet att det beror på att regeringen inte sätter press på näringslivet i Sverige.

I Norge har man antagit en lagstiftning som jag tycker är viktig. Av lagen framgår att bolagens styrelser ska bestå av max 60 procent män. Jag tycker att det är konstigt när vi diskuterar kvotering att man säger att man inte gillar kvotering. Jag kan ta ett exempel på kvotering som vi alla tycker är bra, nämligen att jag står här och representerar Örebro län och att Göran Pettersson representerar Norrtälje. Vi har valt att ha en demokratisk representation i Sveriges riksdag. Människor från hela Sverige finns representerade. Mitt parti tycker också att de ska vara både kvinnor och män i olika åldrar och med olika bakgrund och erfarenhet eftersom besluten blir bättre.

Låt oss se på delar av fordonsindustrin och deras bolagsstyrelser och ledningsgrupper. De består av tolv män och en kvinna. Då inser man att nödvändig kompetens faktiskt saknas i en del av styrelserna.

Jag har ställt följande fråga till statsrådet: Vilka åtgärder avser jämställdhetsministern att vidta i syfte att bolagsstyrelser ska få en jämn könsfördelning? Svaret blir att hon inte tänker vidta några åtgärder alls. Det är så jag har tolkat svaret. Jag kan inte se att någonting ska göras. Statsrådet nämnde en samlad strategi vad gäller jämställdhet på arbetsmarknaden och i näringslivet. Det är bra att få en samlad strategi, men om man inte lägger fram tydliga riktningar och mål kan man inte åstadkomma något heller. Jag skulle i alla fall vilja veta varför statsrådet tycker att det är okej att kvotera till Sveriges riksdag när det gäller geografi men inte att kvotera när det gäller kvinnor och män. Uppenbarligen är mer än halva befolkningen kvinnor. Varför är det ointressant att ha hälften kvinnor i bolagsstyrelser? Vi skulle kunna anta en likadan lagstiftning som i Norge och därmed åstadkomma resultat på en gång. Jag tror att det skulle gynna näringslivet och därmed den svenska arbetsmarknaden.

Var lite optimistisk, statsrådet, och kom igen. Jag tror faktiskt på en offensiv lagstiftning.

Anf. 3 GÖRAN PETTERSSON (m):

Fru talman! Frågan om kvotering är komplicerad. Här i riksdagen representerar vi olika delar av landet. Det gör vi för att det är reglerat att vi ska väljas i olika valkretsar. Därigenom blir det en naturlig fördelning på regioner. Kön är något som inte är reglerat. Där är det ett fritt val som partierna har gjort när de har valt vilka som ska vara kandidater. Slutligen har ”ägaren” av riksdagen, väljarna, valt olika individer. Då har väljarna valt en riksdag som har en relativt jämn könsfördelning.

När det gäller nämnder och styrelser som lyder under staten kan staten mycket väl välja att av olika skäl fördela de platserna till personer med olika kön för att uppnå olika jämställdhetsmål. Men debatten här i dag handlar om bolagsstyrelser och privatägda bolag, och då kommer ett antal frågor på kollisionkurs med varandra.

Den ena kan vara vår ambition, som kan vara olika hög här i riksdagen, att styra. Den andra är äganderätten. Där är det väldigt viktigt att komma ihåg att ledamöterna i en bolagsstyrelse sitter där som represen-

tanter för ägarna, och det är ägarnas intressen som de ska tillvarata i bolagsstyrelserna. En lagstiftning som reglerade vem ägaren hade rätt att tillsätta skulle då vara en inskränkning i äganderätten.

Jag är av den uppfattningen att vi inte har för få pekpinnar och regelverk när det gäller vårt näringsliv. Opponenten här i debatten framför att man skulle vilja ha en aktiv lagstiftning. Jag skulle vilja kalla det en aktivistisk lagstiftning, och det vill jag verkligen avråda från.

Därför tycker jag att det här är en mycket principiell fråga när det gäller äganderätten och att äganderätten inte ska inskränkas genom att man gör dessa restriktioner.

Sedan tas fallet Norge upp, och det talas om hur framgångsrik politiken har varit när man har gått in och styrt vem som kan få sitta i styrelser. Nu är det ju så att den norska ekonomin, likt en del andra oljestaters, påverkas väldigt mycket av att den är byggd på stora oljeinkomster. Jag tycker att det skulle vara intressant att få höra vilka företag det är som har varit väldigt framgångsrika i Norge på grund av att man har kvoterade styrelser.

Anf. 4 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Fru talman! Ibland när man inte delar analysen tror man att motståndaren inte ger svar på de frågor man ställer. Det är det jag upplever när jag nu debatterar med Eva-Lena Jansson. Hon delar inte min analys att de problem som vi ser i bolagsstyrelser inte börjar och inte slutar där utan genomsyrar hela samhället och att det därför är viktigt att gå till botten med var problemen börjar.

Jag tror att problemen börjar redan hos våra barn i familjerna. De börjar i förskolan, och de finns i skolan och så vidare upp i högskolan och sedan ute på arbetsmarknaden.

Om man inte delar den analysen är det klart att man fastnar i att om vi bara kvoterade till bolagsstyrelser skulle vi få ett jämställt samhälle. Men jag delar som sagt inte den uppfattningen.

Eva-Lena Jansson hänvisar till riksdagens utredningstjänst och att de har sagt att Sverige har blivit sämre på jämställdhet. Jag väljer att inte tro på det, framför allt eftersom jag hör att hon inte återger citaten på ett korrekt sätt när hon försöker citera mig i de intervjuer jag har givit. Därför väljer jag att hoppa över det.

Däremot vill jag bara säga att om Eva-Lena Jansson läser den statistik som finns i budgetpropositionen kan det i alla fall framkomma att kvinnor i Sverige tjänar mer i dag än de gjorde under den socialdemokratiska regeringstiden. Det beror på att jobbskatteavdraget har kommit kvinnor till del, också kvinnor som har låga inkomster och medelinkomster, inte bara de som har höga inkomster.

Om Eva-Lena Jansson läser där ska hon också se att det är färre kvinnor som är sjuka i dag än på Socialdemokraternas tid. Vi har gjort analysen att det är fler kvinnor som är sjuka när det är brist på rehabiliteringspolitik och man inte har tagit hänsyn till de faktorerna. Det gör att regeringen nu satsar på att man i rehabiliteringskedjan ska ta hänsyn till jämställdhetsperspektiv för att nå de sjuka där de finns. Det är framför allt kvinnor i den offentliga sektorn som drabbas.

Återigen kan jag hänvisa till det åtgärds paket som jag i mitt svar försökte redovisa för Eva-Lena Jansson som en del av lösningen på de problem vi ser, för de är väldigt många. Jag är övertygad om att den politik vi bedriver denna mandatperiod inte kommer att vara den enda som behövs. Den kommer inte att lösa problemen, utan vi kommer att behöva fortsätta att jobba med jämställdhetspolitik också nästa mandatperiod och mandatperioden därefter.

Som jag sade börjar ojämställdheten redan i förskolan och skolan, och därför satsar vi mycket pengar på att se till att lärare, yrkesvägledare och andra ska kunna se de olika könsroller som finns i skolan, som präglar skolan och som gör att pojkar och flickor inte alltid väljer som de kanske skulle vilja utan väljer väldigt könsbundet.

Vi ser att förmögenhetsfördelningen i vårt land är skev, och det handlar väldigt mycket om att kvinnor äger mindre än män. Att försöka stimulera, stödja och uppmuntra kvinnors företagande tror jag också är en del av lösningen på de problem vi ser.

Återigen: Många gånger uppger kvinnor att de inte kan jobba heltid eller inte kan låta sina företag växa därför att de har brist på tid, att de måste hinna med både hemmet och familjen och arbetet. Där blir en jämställdhetsbonus som underlättar för både kvinnor och män, för föräldrarna, att dela på föräldraförsäkringen en viktig åtgärd.

Också skattereduktionen för hushållstjänster är viktig. Även om Eva-Lena inte ser det i dag är den väldigt viktig för många kvinnor som vill jobba heltid, som vill utvecklas på sina arbetsplatser och som vill få möjlighet att göra karriär.

Allt detta görs, Eva-Lena, men du väljer att inte se det eller höra det därför att du tror att Sveriges jämställdhetsproblem löses med ett antal kvinnor i bolagsstyrelser. Den analysen delar inte jag.

Anf. 5 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Nej, jag tror inte att jämställdhetsproblemen kommer att lösas av bara den här frågan. Jag tror att man måste ha olika metoder på olika nivåer.

Den fråga som jag har tagit upp handlar om det mål som riksdagen har antagit där vi säger: "En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet." Det är just den punkten i jämställdhetsmålet som jag har tagit upp.

Jag håller med om att det finns bra saker som regeringen har gjort, som att man satsar på att utveckla kvinnor i näringslivet och så vidare. Jag tycker att jämställdhetsbonusen kan vara en bra sak.

Jag tycker inte att skattereduktion på hushållsnära tjänster är en bra idé, och det har jag varit jättetydlig med. Lika lite tycker jag att vårdnadsbidraget är en speciellt bra ingång för kvinnor ute i arbetslivet att komma in i bolagsstyrelser. Tvärtom permanentar det kvinnor i ett utanförskap, som jag absolut aldrig kan ställa upp på. Nyamko Sabuni har ju själv sagt att det inte är bra för jämställdheten.

Jag hänvisar till riksdagens utredningstjänst om regeringens budget, och det är RUT som har konstaterat att fördelningen blir sådan att höglönlade män tjänar mest på regeringens budget. Jag står inte här och far med osanning.

Jag ska citera ordagrant vad statsrådet har sagt: ”Vi är ju 50 procent män och 50 procent kvinnor i samhället.” Det kanske skulle vara 49–51, men det står i alla fall så här i artikeln. ”Var som helst i samhället där vi vill kvotera skulle vi få in 50 procent kvinnor. Kvotering är en jätteenkel metod att egentligen frånta sig ansvaret för att nå genuin jämställdhet.”

Man får i alla fall 50 procent kvinnor och män – därom är vi överens.

Vad jag försöker säga är att de styrelser som vi har i dag saknar nödvändig kompetens. Statsrådet säger att det i dag inte finns kvinnor som har tillräcklig kompetens för att sitta i de här bolagsstyrelserna. Jag är av en helt annan uppfattning. Jag tror att det finns massor av kompetenta kvinnor. Men de sitter inte i samma bastu och sitter inte i samma styrelser som dessa män, som väljer andra, liknande män till dessa olika styrelser.

Om man tittar på många av de stora företagen i Sverige kan man se att vd:n i ett företag har någon som sitter som styrelseledamot eller styrelseordförande, och i nästa bolag är den vd:n styrelseordförande och den andra personen sitter som vd. Det är klart att de väljer varandra.

Så kommer det att vara så länge som vi politiker inte säger att det är viktigt att man får in den del av Sverige som står utanför dessa bolagsstyrelser, om vi inte markerar att det är jätteviktigt att få in kvinnor. Jag har inte sagt att vi ska säga vilka kvinnor det ska vara, men jag tycker att det är viktigt att Sverige speglas även i dessa bolagsstyrelser.

Då kan man sätta upp mål. Tittar man i den här artikeln kan man se att så fort den tidigare socialdemokratiska regeringen har hotat med att lagstifta har det hänt någonting. Uppenbarligen finns det ett signalsystem som gör att om lagstiftaren säger att det är viktigt med kvinnor i bolagsstyrelser börjar man titta efter kvinnor.

På samma sätt var det när vi socialdemokrater sade att vi ska ha varannan man och varannan kvinna på våra listor. Det blev ett signalsystem. Nu är det flera partier som har följt efter oss, och jag tycker att det är jättebra. Jag tror också att det kan bli mycket bättre när både kvinnor och män deltar i de rum där besluten fattas. Jag tycker i alla fall att det är fortsatt viktigt. Jag väljer att peka på fakta, inte på hörsägen.

Anf. 6 GÖRAN PETTERSSON (m):

Fru talman! Eva-Lena Jansson tog upp att fordonsindustrins dåliga resultat skulle kunna bero på att man har haft för ensidigt sammansatta styrelser. Jag är inte säker på att det är så, men det kan inte uteslutas. Men med det system vi har för den privata marknaden kommer marknaden att reglera detta. Om ett bolag eller en ägare väljer att ha en dålig styrelse kommer man att få ta konsekvenserna av det. De bolagen kommer att slås ut, och ägarna kommer att förlora sina pengar.

Ägarna har privilegiet att fatta beslut även om de är korkade, och de kommer också att få ta konsekvenserna av sina beslut. Det är den uppdelning vi har i den marknadsekonomi som är Sverige.

Om man nu för resonemanget att vi politiker kan skraddarsy styrelserna med olika egenskaper hos ledamöterna måste man också kunna se att det är många andra egenskaper än kön som det kan handla om. Jag undrar vilka andra egenskaper som Eva-Lena Jansson tycker att vi här i riksdagen borde reglera så att styrelserna blir optimala. Där kommer in kompetens, ålder, utbildning och personliga egenskaper. Det finns egent-

ligen inga begränsningar för hur långt den politiska aktivismen skulle kunna gå om syftet nu var att åstadkomma optimala styrelser.

Nej, låt mig än en gång trycka på detta: När man har ett privat företag med privata ägare är det ägarnas privilegium att välja vem som representerar dem i bolagsstyrelsen.

Prot. 2008/09:43
5 december

Svar på
interpellationer

Anf. 7 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Jag kan börja där Göran Pettersson slutade, nämligen med att ägarna väljer. Socialdemokraternas medlemmar valde att införa kvotering i sitt parti genom varannan damernas. Andra partier har följt efter. Det är jättebra. Det finns i dag ingenting i lag som hindrar att börsbolagen också väljer att kvotera och tillämpa varannan damernas. Det finns absolut ingenting som hindrar.

Skillnaden, Eva-Lena Jansson, är att du får välja, men du tycker inte att de som äger börsbolagen ska välja. Du vill bestämma hur de ska utse styrelser.

Jag delar uppfattningen att det är problematiskt att man inte har bättre representation av könen i styrelserna, men vi ska inte låtsas som att vi når jämställdhet bara det blir fifty-fifty. Vi läser ju årligen undersökningar där riksdagsledamöter blir tillfrågade om sin arbetssituation i riksdagen. Inte är resultatet att det är en jämställd och mångfaldsinspirerande arbetsmiljö, utan det finns hela tiden ledamöter som beklagar sig över sexism, rasism, diskriminering, härskartekniker eller annat som man kan utsättas för som kvinna, som invandrare, som ung och så vidare. Jämn könsfördelning är ingen garanti för jämställdhet. Därför är det citat du läste upp helt korrekt, det vill säga att jämställdhet är mer än jämn könsfördelning. Även om vi eftersträvar detta är jämställdhet mer än jämn könsfördelning.

Man måste arbeta mer aktivt. Man måste ta sitt ansvar för att skapa jämställda styrelser eller jämställda arbetsplatser. Det räcker inte med bara sifferexercis.

Sveriges befolkning består av ungefär 50 procent kvinnor och ungefär 50 procent män. Det är klart att var vi än kvoterar skulle vi få in kvinnorna. Men det är återigen ingen garanti för jämställdhet.

Vi kan ju se på högskolorna, där det finns positiv särbehandling. Där missgynnas kvinnor i dag. Det är också för att man ser på bara en liten del i stället för på helheten. Man kvoterar in killar på tjejdominerade utbildningar, men man har inte samtidigt tittat på hur arbetsmarknaden ser ut för veterinärer, präster eller vad det nu kan vara. Ska vi börja kvotera in killar på högskolan när vi fortfarande inte har en bra representation av kvinnor och män i de yrkessektorerna?

Det här är ett större problem som man måste titta lite vidare på och inte bara se en enskild sak i taget. Då säger jag till Eva-Lena Jansson: Vi arbetar och försöker analysera hur vi kan uppnå bättre jämställdhet på arbetsmarknaden. Jag lovar att återkomma med ytterligare idéer om hur vi kan göra det. Jag menar att problemen är stora, och det finns säkert gott om idéer om vad man kan göra. Men kvotering är inte lösningen på problemen.

Att byta ut en diskriminering mot en annan är inte lösningen. Där går våra politiska åsikter isär. Eva-Lena Jansson säger att det blev bättre när

man hotade med kvotering. Varför nöjde ni er då med att bara hota? Varför lagstiftade inte Socialdemokraterna om kvotering till börsbolagens styrelser? Jag skulle vilja ha svar på det, Eva-Lena Jansson.

Anf. 8 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Svaret är kanske så enkelt att det är att jag inte satt i riksdagen före 2006. Det kan vara det enkla svaret, men det skulle ge mig mycket större betydelse än jag förmodligen har. Jag tror nog ändå inte att det är det som är svaret.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi får in kvinnor. I artikeln som jag hänvisade till tidigare säger statsrådet att det vore orättvist att kvotera in kvinnor. Men det jag försöker säga är att i dag är män inkvoterade just därför att de är män.

Jag tycker att man borde diskutera det faktum att man behöver göra mer än att bara se till delar. Där är statsrådet och jag faktiskt överens. Man behöver göra massor med saker. Man behöver ha genuspedagoger på dagis. Man behöver ha en bra yrkesvägledning i skolan. Man behöver jobba jättemycket med attityder och värderingar. Man behöver ha en jämställd föräldraförsäkring. Man behöver inte ha vårdnadsbidrag.

Det vi kan se när det gäller arbetsmarknaden, som statsrådet ju tog upp, är att där kvinnor är överrepresenterade är det också deltidstjänster. Det är många fler kvinnor som har deltid. På något sätt har det blivit någon form av naturlag att där det är deltid kan bara kvinnor jobba. Män söker sig inte dit. Män tar inte jobb på deltid, man kvinnor tvingas göra det. Detta kommer man naturligtvis inte åt enbart med att säga att det borde vara fler platser för män på vissa utbildningar, men jag tycker ändå att man kan diskutera kvotering för att se om det har åstadkommit något.

Just när det gäller bolagsstyrelser skulle jag i alla fall vilja ha det. Jag tror nämligen på signalkraften, och jag tror på en lagstiftning där vi politiker talar om vad som är viktigt.

Jag kan konstatera att vi inte är överens i den här frågan. Det finns många andra frågor som vi inte är överens om, men jag hoppas att vi är överens om att vi vill uppnå ett jämställt samhälle i alla fall.

Tack, fru talman, för den här debatten!

Anf. 9 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Fru talman! Jag vill också avsluta med att tacka Eva-Lena Jansson för denna debatt. Ja, vi delar uppfattningen att vi behöver ett bättre jämställt samhälle, men vi delar inte synen på hur vi uppnår det. Det är detta som är det bästa med politiken: Man har olika idéer och tror på olika saker, och när man har turen att vara den som leder landet ser man till att göra så gott man kan för att få igenom sin politik. Det är det vi försöker göra här.

Sedan kanske Eva-Lena Jansson inte gillar den politik vi för, men du och ditt parti hade er chans under tolv år före de två år som vi nu har suttit i regeringen. Ni kunde som sagt ha kvoterat då, och ni gjorde det inte. Vi tänker vidta andra åtgärder för att nå ett bättre jämställt samhälle.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Eva-Lena Jansson har frågat mig om jag är beredd att

- vidta åtgärder för att det nya ID-kortssystemet ska bli icke-diskriminerande,
- verka för att kommunernas introduktionsenheter får arbeta med sitt huvuduppdrag,
- vidta åtgärder för att ett nytt ID-kortsutfärdande finns på plats redan i januari 2009 samt
- frånta bankerna rätten att utfärda ID-kort.

Det är ett viktigt samhällsintresse att personer som bor i Sverige har tillgång till ID-kort för att till exempel kunna utföra bankärenden. Regeringen har gjort en samlad bedömning av olika lösningar och kommit fram till att det inte är lämpligt att ge polisen uppdraget att utfärda dessa ID-kort då kärnverksamheten, brottsbekämpning, ska prioriteras. Regeringen har därför valt att ge Skatteverket i uppdrag att utfärda ID-kort till personer som är folkbokförda i Sverige.

Vad gäller den första frågan kan jag glädja Eva-Lena Jansson med att det nya ID-kortet för folkbokförda är icke-diskriminerande. ID-korten kan utfärdas till alla, oavsett medborgarskap, under förutsättning att personen är folkbokförd i Sverige.

Jag delar Eva-Lena Janssons uppfattning om att det är viktigt att kommunernas introduktionsenheter koncentrerar sig på sitt huvuduppdrag, att introducera nyanlända till det svenska samhället.

Vad gäller svårigheterna att få ID-kort har olika kommuner haft olika lösningar på problemet. Från och med den 1 juni 2009 finns det ett ID-kort som nyanlända invandrare kan ansöka om. Eva-Lena Jansson önskar att det nya ID-kortet ska finnas tillgängligt redan i januari. För att säkra en rättssäker och fungerande lösning på problemet har det inte varit möjligt att införa det nya ID-kortet snabbare. Jag är glad över att en lösning finns på plats från den 1 juni 2009.

Slutligen frågar Eva-Lena Jansson om jag kommer att verka för att frånta bankerna rätten att utfärda ID-kort. Jag är något förvånad över frågan. Jag ser inte hur situationen skulle förbättras för dem som i dag har svårt att få ID-handlingar genom att bankerna fråntas rätten att utfärda ID-kort. Mitt svar på denna fråga är således nej.

Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Tack för svaret, Nyamko Sabuni! Den här frågan har jag och Nyamko Sabuni debatterat ett antal gånger. Redan när jag kom in i riksdagen hösten 2006 väckte jag en motion i den här frågan.

Just ID-kort för utländska medborgare är en jätteviktig fråga att lösa. I min hemkommun Örebro, som jag har beskrivit i den här interpellationen, får kommunens introduktionsenhet ägna sig åt att göra ärenden tillsammans med utländska medborgare som i dag inte kan få ID-kort därför

*Svar på
interpellationer*

att de inte kan styrka sin identitet på det sätt som krävs för att kunna få ut ett ID-kort från bankerna.

Man har hamnat i en sorts moment 22.

Min sista fråga, om integrationsministern är beredd att frånta banken rätten att utfärda ID-kort, handlar om att man har väldigt olika tillämpning av de här reglerna i olika kommuner. I Örebro kommun, till exempel, är det jättesvårt att få ID-kort hos bankerna. Swedbank utfärdar till exempel inte ID-kort. I flera andra kommuner utfärdar man inte ID-kort alls på en del banker.

Däremot räcker det att åka till Västerås. Samma medborgare som inte får ID-kort i Örebro hos till exempel Nordea kan, om jag har förstått det rätt, få det från Nordea i Västerås – därav min fråga. Om man nu ska ha banker som utfärdar ID-kort och har möjligheten att göra det – i många andra länder är det en myndighet som utfärdar det – borde det vara bra att också tillämpa samma regler.

Det är jättebra att statsrådet säger att det nya ID-kortet ska vara icke-diskriminerande, för det framgick inte i den budget som föreslogs där Skatteverket skulle få det här uppdraget. Där stod det att det i huvudsak skulle utfärdas till utländska medborgare folkbokförda i Sverige, inte svenska medborgare. Då utgår jag från att det som står här är korrekt.

Att jag tar upp frågan om polisen beror ju på att regeringens egen utredning föreslog att polisen skulle få det här uppdraget. Det skulle nämligen bli billigare för samhället och framför allt mer rättssäkert. Det blir konstigt när man frångår det förslag som den egna utredningen har tagit fram. Jag är jätteförvånad.

Utredningen presenterade sitt förslag redan i december 2007. Vi hade alltså kunnat ha ett ID-kort redan från förra året hos polisen. Polisen utfärdar nämligen redan i dag nationella ID-kort och pass. Man har redan organisationen och systemen för att kunna klara av det här. Man hade, som sagt, kunnat ha den här organisationen i gång tidigare.

Nu är det inte Socialdemokraterna som sitter i regeringsställning, utan nu är det de borgerliga partierna, därav den här hanteringen, får jag väl anta. Det är jättebra om statsrådet kommer att se till att kommunernas introduktionsenheter får arbeta med sitt huvuduppdrag. För det kan väl ändå inte vara meningen att de till exempel ska gå fram och tillbaka till banker för att hjälpa de här medborgarna att ta ut pengar, betala räkningar och så vidare?

Min fråga är: Vad gör statsrådet åt frågan? Det här ID-kortet, som statsrådet hänvisar till, kommer ju inte att vara i bruk förrän tidigast i juni 2009. Vad ska kommunens introduktionsenhet göra fram till dess? Och vad ska de medborgare som bor i Sverige göra fram till dess? De kan ju inte skaffa sig ett ID-kort och kan därmed inte lösa de här frågorna. Det vill jag i alla fall få ett svar på.

Anf. 12 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Fru talman! Ja, i utredningen fanns det ett förslag om att polisen skulle kunna utfärda de här korten. Men jag måste ärligt talat säga: För mig spelar det ingen roll vilken myndighet som utfärdar de här korten. Huvudsaken är att de invånare i Sverige som i dag inte kan legitimera sig

ska kunna göra det. Då spelar det ingen roll om det är polisen eller skattemyndigheten.

Nu har skattemyndigheten tagit på sig denna uppgift, och de ska se till att man kan utfärda ID-korten från den 1 juni 2009.

Jag förstår att många människor har haft problem, men det handlar också om rättssäkerheten. Vi kan inte utfärda ID-kort vars säkerhet vi inte kan garantera, för då kommer man inte heller att kunna använda dem på ett bra sätt i de instanser där man behöver använda dem.

Om man då vill göra bankärenden kommer bankerna inte att godkänna de ID-korten om de inte får en garanti för att de här ID-korten är rättssäkra. Och för att kunna garantera det tar det tid för skattemyndigheten att faktiskt rigga upp ett system som är rättssäkert innan man kan börja utfärda korten.

Att det i uppdraget till skattemyndigheten står vilken grupp av individer som främst kommer att ansöka om dessa kort är inga konstigheter. De som är svenska medborgare kommer ju att fortsätta att kunna ansöka hos polisen. De nyanlända kan däremot bara ansöka hos skattemyndigheten. Men vi har alla rätt att ansöka hos skattemyndigheten. Det är ingen som behöver vända sig till polisen längre när skattemyndigheten börjar utfärda de här korten. Det är därför som det står som det gör i uppdraget.

Eva-Lena skulle, som sagt, önska att detta kunde ske redan den 1 januari. Jag är glad över att det sker den 1 juni.

När det gäller dem som har problem kommer vi tyvärr att få fortsätta att lösa de här problemen på samma sätt som man har gjort under de senaste månaderna.

En del kan identifiera sig med hjälp av passen från hemlandet och ett utdrag från folkbokföringen. Andra kan få hjälp om de har en bank i sitt forna hemland som kan vara garanten gentemot de svenska bankerna här i Sverige. På det sättet kan man få ID-kortet. En annan kategori får, som sagt, hjälp av kommunerna.

Jag tror att det är bra att man lokalt försöker hitta så många lösningar som möjligt för att se till att också de här individerna kan få den samhällsservice de behöver och som de inte skulle kunna få om inte någon kan legitimeras dem.

Men det betyder i sin tur inte att vi ska utfärda korten för snabbt, så att de inte är rättssäkra. Då kommer vi bara att skjuta fram problemet.

Från och med den 1 juni finns det rättssäkra ID-kort också för dem som inte är svenska medborgare. Därmed kan också de ha tillgång till all samhällsservice på lika villkor som för oss andra. Det tycker jag är det viktigaste och grundläggande här.

Anf. 13 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag fick inte svar på hur integrationsministern tänker verka för att kommunernas introduktionsenheter ska få arbeta med sitt huvuduppdrag, nämligen att introducera nyanlända flyktingar och invandrare på den svenska arbetsmarknaden och i samhället.

Det kan inte vara så att kommunerna ska avsätta en stor del av sin ekonomi för att göra ärenden som vi andra sköter utanför arbetstid. Det kan inte vara deras huvuduppgift. Visserligen kan det vara en del i att visa hur man går till väga när man går till banken och posten och så vi-

Prot. 2008/09:43
5 december

Svar på
interpellationer

dare. Men det kan inte vara meningen att man ska utfärda de här sysslorna varje vecka året runt.

Första gången jag tog upp den här frågan med Nyamko Sabuni var i mars 2007. Då utlovades det en skyndsam utredning för att komma åt det här problemet. Det var i mars 2007, och nu får vi förhoppningsvis ett ID-kort sommaren 2009.

Varför får vi det sommaren 2009? Jo, för att vi har tagit upp att vi har ett EU-val i juni. Eftersom det krävs att man ska kunna legitimera sig kommer många av de EU-medborgare som vill gå och rösta kanske att krävas på legitimation. Och så har de ingen legitimation därför att de inte kan få ut ett ID-kort.

Jag tycker att den här frågan har varit viktig. Jag konstaterar att statsrådet säger att det för henne inte spelar någon roll vilken myndighet som utfärdar det. Men utredningen gjorde en bedömning. Man ställde frågan: Är Migrationsverket en lämplig utfärdare av ID-kort? Nej. Det var både för- och nackdelar, men svaret var i princip nej. Är skattemyndigheten lämplig? Ja, det fanns fördelar, men det fanns också nackdelar. Är polisen lämplig? Ja, sade utredaren, därför att då blir det rättssäkert. Det kommer att kosta minst. Dessutom har man redan i dag ett system, precis som Nyamko Sabuni berättade om.

Man utfärdar nationella ID-kort. Man utfärdar pass. Polisen sade själv: Vi kan göra det här och klarar av uppdraget utan att det kostar någonting extra, för vi har redan systemet.

De här bankerna och även tidigare Svensk Kassaservice ändrade ju reglerna när det gällde utfärdande av ID-kort för att man var bekymrad över att det fanns människor som faktiskt försökte förfälska ID-korten, skaffa sig ett ID-kort som inte stämde med den personliga identiteten.

Vem skulle gå till polisen och försöka få ut ett falskt ID-kort? Redan där hör vi hur mer rättssäkert det skulle vara. Därför hade jag tyckt att det hade varit mycket smartare att polisen hade fått det. Men jag förstod att det var polisen själv som inte ville ha det.

Man kan välja som regering att säga att det är lämpligast, därför att det har deras egen utredning kommit fram till. Det är mer rättssäkert och mer ekonomiskt försvarbart. Vi behöver inte lägga en massa extra pengar på Skatteverket som faktiskt har andra uppgifter att syssla med.

Jag vill i alla fall att statsrådet här och nu berättar vad hon tänker göra för de kommuner som just nu får jobba med andra saker än introduktion av nyanlända invandrare.

Anf. 14 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Jag kommer att fortsätta att tacka de kommuner som tar sitt ansvar i introduktionsprogrammen att hjälpa de individer som de har ansvar för att introducera i samhället. Just nu råkar ett av de problem som möter de nyanlända vara att de inte kan få tillgång till ID-kort. Men då är det väl bra att kommunerna kan hantera det. Vi jobbar så skyndsamt som vi kan för att de ska kunna få tillgång till ID-kort.

Eva-Lena Jansson känner till hur vårt demokratiska system fungerar. När man ser problem utreder man dem. Efter utredning skickar man ut betänkandet på remiss. Efter remissen bereder man betänkandet i Regeringskansliet och fattar beslut om hur man vill se den framtida lagen.

Efter det ser man till att det finns rätt myndighet för att utföra uppgiften. Den processen tar tid. Värre än så är det inte.

Visst finns det utredningar som kan göras på mycket kortare tid. Men det här är en viktig fråga. Det handlar också om landets säkerhet. Därför får det ta den tid det tar. Jag är tacksam för varje kommun som ser till att hjälpa sina nya invånare med att få tillgång till den service de behöver och som de inte skulle få tillgång till utan ID-kort. Det är väl inget fel. Det är väl en del av kärnuppgiften att se till att det ska fungera för invånarna i kommunen.

Rättssäkerheten kommer att garanteras. Det finns inget som säger att bara för att det är skattemyndigheten som utfärdar ID-korten så blir det ingen rättssäkerhet. Allting handlar om rättssäkerheten. Annars kunde vi ha givit uppdraget till vem som helst.

Vi menar att skattemyndigheten är rätt myndighet, inte polisen. Det är klart att det kanske hade kunnat gå lite fortare för polisen eftersom de har en hel del redan riggat på plats med de nationella ID-korten. Men nu valde vi att lägga denna uppgift på skattemyndigheten så att polisen kan fokusera på sitt kärnuppdrag så mycket som möjligt.

Jag förstår inte varför vi diskuterar vilken myndighet det ska vara, att det ska vara viktigt i den här processen. Det viktiga är väl att invånarna får tillgång till sina ID-kort. Det får de från den 1 juni. Från den 1 juni kan man ansöka och därmed också rösta i parlamentsvalet. Jag hoppas att personerna kan hitta till skattemyndigheten och få sina ID-kort så att de kan få delta i parlamentsvalet. Det fanns också i beräkningen av när detta måste ske.

Vi påskyndar processen väldigt mycket just nu. Trots att vi kräver hög säkerhet kräver vi att man ska jobba så fort som möjligt för att invånarna ska få tillgång till ID-korten. Vi kan inte slarva, men vi påskyndar det så mycket som möjligt, Eva-Lena Jansson. Det hade inte kunnat gå så väldigt mycket snabbare än det gör nu, oavsett regering.

Anf. 15 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Vi pratar om en regering som försämrat a-kassan och haft lagförslag som var ute på remiss mindre än tre veckor. Vi har haft lagförslag där man har försämrat sjukförsäkringen. Människor kommer att gå ut och bli utförsäkrade från den 1 januari utan att få minsta ersättning. Och vi pratar om att man inte kan genomföra saker på mindre än två års tid. Det är helt fel, skulle jag vilja säga.

Den här regeringen har genomfört massor med lagförslag. Många av dem tycker jag har varit ganska dåliga och dåligt utredda. Regeringens egen utredning som jobbade i nästan åtta månader kom fram till att polisen skulle vara det billigaste och mest rättssäkra. Den hade kunnat ha det här på plats redan sommaren 2008.

Statsrådet säger att det inte spelar någon roll. Det är klart att det har betydelse. Det har haft jättestor betydelse för massor med kommuner där man har fått syssla med andra saker. När jag frågar om hon är beredd att verka för att kommunernas introduktionsenheter ska få arbeta med sitt huvuduppdrag och inte gå post- och bankärenden, inte följa med människor som ska hyra videofilmer, inte sitta på olika ställen för att identifiera människor som inte har ett eget ID-kort svarar statsrådet att hon är jättekälsam.

Prot. 2008/09:43
5 december

Svar på
interpellationer

Jag förstår att hon är tacksam, eftersom regeringen inte har lyckats lösa frågan. Men det var inte kommunernas huvuduppdrag att gå med de här personerna och göra de ärendena. I så fall ska kommunerna ha extra-pengar. Var är de i så fall? Jag har inte sett dem.

Jag är glad att vi får ett ID-kort, men det borde ha kommit mycket tidigare, fru talman.

Anf. 16 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Fru talman! Det var en väldigt bra avslutning. Eva-Lena Jansson är glad att vi får ett ID-kort. Det är det vi får. Därmed har vi hittat en lösning på detta problem.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellationerna 2008/09:101 och 137 om utvecklingen i den kommunala sektorn

Anf. 17 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Monica Green har frågat mig vad jag avser att göra för att stärka ekonomin i kommuner och landsting mot bakgrund av lågkonjunkturen och finanskrisen. Vidare frågar Monica Green om jag förbereder några särskilda stödåtgärder till kommunerna för att möta de ökade kostnaderna för försörjningsstödet och slutligen vilka insatser jag avser att vidta för att hjälpa kommuner som särskilt drabbats av företagskriser.

Peter Hultqvist har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att varsel och försämringar i den kommunala verksamheten ska kunna undvikas med anledning av rådande kommunalekonomiska läge.

Jag väljer att avge ett gemensamt svar på interpellationerna.

I Monica Greens interpellation påstås felaktigt att jag överlämnat finanskrisen åt finansminister Anders Borg. Detta är en missuppfattning, vilket interpellanten enkelt kan kontrollera genom att ta reda på vem som har varit föredragande statsråd i regeringen när proposition 2008/09:61 *Stabilitetsstärkande åtgärder för det svenska finansiella systemet* antogs. Dock är det viktigt att framhålla att finansministern har ett mycket stort ansvar för den förda politiken, särskilt under den finanskris och begynnande lågkonjunktur som vi befinner oss i.

Monica Green påstår att regeringen för en ovarsam ekonomisk politik med stora skattesänkningar som nu straffar sig. Jag håller inte med om detta.

Regeringen bedriver en ekonomisk politik baserad på sunda offentliga finanser med fokus på stärkta tillväxtmöjligheter, en varaktigt ökad sysselsättning och minskat utanförskap. Denna inriktning på den ekonomiska politiken är giltig oavsett konjunkturläge.

Reformerna som presenterades i budgetpropositionen rustar Sverige för framtiden samtidigt som de bidrar till att dämpa effekterna av den internationella konjunkturedgången. Dessa reformpaket kommer kommunsektorn till del bland annat genom satsningar på jobb och företagande, sänkta arbetsgivaravgifter och insatser inom välfärdsområdet. Det

ökade utrymmet för kommunsektorn till följd av dessa reformer beräknas sammantaget uppgå till storleksordningen 30 miljarder kronor för perioden 2009–2011.

Av de föreslagna reformerna säger det största oppositionspartiet, som interpellanterna företräder, tyvärr nej till halveringen av arbetsgivaravgiften för ungdom, och man förstatligar fastighetsavgiften, vilket skulle kosta primärkommunerna ca 15 miljarder kronor de närmaste tre åren.

Med anledning av Monica Greens resonemang om skattesänkningar noterar jag att hennes eget parti nu tillstyrker tidigare beslutade jobbskatteavdrag motsvarande drygt 50 miljarder kronor. Detta stärker konsumtionskraften, vilket stärker efterfrågan. Det förvånar mig därför att ni är negativa till det tredje steget i jobbskatteavdraget.

Den mest centrala uppgiften för regeringen är att få fler i arbete och att minska utanförskapet. Regeringen har därför genomfört nödvändiga reformer inom arbetsmarknadspolitiken och sjukförsäkringen. Regeringen bevakar utvecklingen av antalet personer med ekonomiskt bistånd. Enligt de senast tillgängliga uppgifterna från Socialstyrelsen ökade det ekonomiska biståndet, exklusive introduktionsersättningar till flyktingar, med 2 procent i fasta priser tredje kvartalet 2008 jämfört med tredje kvartalet 2007. Om man i stället jämför det tredje kvartalet 2008 med samma kvartal 2006 har utbetalningarna faktiskt minskat med 5 procent i fasta priser. Det är ännu för tidigt att dra några långtgående slutsatser. Vid behov kommer ytterligare åtgärder att övervägas för att motverka en ökning av försörjningsstödet.

En följd av finanskrisen och konjunkturedgången är att olika delar av landet drabbats av varsel om uppsägningar och nedläggning av verksamheter. I syfte att främja kraftsamling och samverkan mellan lokala och regionala aktörer har regeringen uppdragit åt ett antal regionala företrädare att för regeringens räkning samordna insatserna lokalt och regionalt. Det är viktigt att kraftsamla lokalt och regionalt nära de personer som drabbas av varsel och nedläggningar. Arbetet ska ta till vara de unika förutsättningar för individers utvecklingskraft och företags konkurrenskraft som finns i varje län.

Regeringen har även beslutat att tillsätta en statssekreterargrupp med uppgift att stärka samordningen av arbetet i Regeringskansliet med anledning av varsel och uppsägningar och nedläggning av verksamheter i olika delar av landet.

Regeringen följer den ekonomiska utvecklingen mycket noggrant. I detta inbegrips den kommunala ekonomin. Till följd av att vi för en ansvarsfull ekonomisk politik med god ordning i de offentliga finanserna möjliggör vi för de automatiska stabilisatorerna i ekonomin att verka fullt ut. Samtidigt behåller vi ett handlingsutrymme för att vidta ytterligare åtgärder om det visar sig nödvändigt.

Anf. 18 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Ibland regnar det. Men den borgerliga regeringen har byggt sin politik på att det bara är soligt väder och högkonjunktur jämt.

Nu har vi en lågkonjunktur i kombination med en finanskris som vi inte har skådat maken till någonsin, och botten är ännu inte nådd. Men ni har gett bort paraplyet, slarvat bort stövlarna och tappat bort vinterkläderna. Det är kris, och då ska man vara förberedd på sådant. Man kan

Prot. 2008/09:43
5 december

*Svar på
interpellationer*

inte bygga en politik enbart för vackert väder, utan man måste också se till att man är redo att ta till åtgärder när ekonomin går sämre.

Det kommer alltid en lågkonjunktur efter en högkonjunktur. Det vet vi socialdemokrater, och därför är vi försiktiga med ekonomin. Vi vill ändå se till att människor har en trygghet och att kommunerna i förväg vet hur mycket pengar de har att röra sig med.

Nu har ni valt en politik som har inneburit att människor har lämnat facket. Ni har tvingat bort dem från a-kassan. Ni har valt att göra de arbetslösa och de sjuka fattigare. Detta innebär i sin tur att kommunerna får en sämre ekonomi framöver, eftersom det kommer att bli fler som söker socialbidrag. Skatteintäkterna kommer att minska, och även detta innebär sämre ekonomi för kommunerna.

När jag ställde den här interpellationen till Mats Odell i somras hade han ingen aning om att kommunerna skulle få sämre ekonomi. Han rekommenderade mig att ställa en ny interpellation, vilket jag nu har gjort. Dessutom påminde jag i den allmänpolitiska debatten Mats Odell om att kommunerna nu kommer att få en betydligt sämre ekonomi. Även då var Mats Odell helt aningslös om konsekvenserna av den politik de nu har bedrivit. Han sade till och med: Jag är avundsjuk på Monica Green för att hon har en kristallkula. Hur kan hon veta att kommunernas ekonomi kommer att bli sämre?

Så står det i protokollet från den allmänpolitiska debatten.

Har man något slags erfarenhet av att regera även i lågkonjunktur vet man att kommunerna får sämre ekonomi. Ni har slarvat bort de goda åren, och nu kan ni inte klara av denna kris.

Kommunerna behöver en rejäl förstärkning, och de behöver även veta hur det blir 2010. De behöver kunna planera sin verksamhet. Vi måste veta vad vi får för service och för kvalitet i sjukvården. Landstingen går på knäna, och fler och fler kommuner aviserar nu svårare och svårare tider för ekonomin.

Angående vår förändring av fastighetsskatten glömmer Mats Odell att berätta för dem som tar del av den här debatten att vi kompenserar kommunerna för detta och att vi utöver alla de kompensationer vi gör har ett ökat anslag till kommunerna på 5 miljarder. Detta innebär att kommunerna med vår politik skulle ha betydligt fler stövlar och paraplyer att ta till. De skulle ha en kvalitet i sjukvården, i den pedagogiska verksamheten för barnen i skolan och i förskolan och även inom äldreomsorgen.

Det är precis det som behövs i dag, och jag tycker att det är trist att Mats Odell har valt att vara så blind under hela hösten. Jag hoppas att han i dag kan ge ett besked som innebär en förstärkning till kommunerna.

Anf. 19 PETER HULTQVIST (s):

Fru talman! Tack för svaret, men Mats Odell ger egentligen inga besked om vad man i konkret mening tänker göra för att undvika varsel och kvalitetsförsämringar i kommunal verksamhet.

Att följa den kommunalekonomiska utvecklingen och tillsätta samordnare är inte detsamma som att faktiskt påverka den existerande verkligheten. I går på tv gick Kommunals ordförande Ylva Thörn ut och pekade på att 4 500 personer inom den kommunala sektorn nu är varslade om uppsägning. Det är människor vars insatser behövs inom vård, skola och omsorger. Uppgifter för dem saknas inte; det behövs fler händer i

vården, mer personal som kan ta ansvar för barn inom förskolan och mer personal som kan bidra till skolans verksamhet.

I mitt hemlän Dalarna kämpar samtliga kommuner med hårda sparber-
ting i sina budgetarbeten. För landstinget ska 70 miljoner bort, för Avesta
13 miljoner, för Borlänge 60–65 miljoner, för Gagnef 20 miljoner, för
Rättvik 10 miljoner, för Älvdalen 20 miljoner och så vidare. Självklart
kommer detta att kännas för allmänheten, och det finns en uppenbar risk
för att det blir varsel av personal.

Den nuvarande utvecklingen inom kommuner och landsting riskerar
att fördjupa lågkonjunkturen och sänka människors förväntningar och
framtidstro. I förlängningen bidrar det till en nedåtspiral. Ökad arbetslös-
het innebär en ökad belastning i de a-kasssystem som nivåmässigt är
försämrade. Det är också noterbart att socialbidragen ökar.

Dessutom vill jag påminna om att Finansdepartementet självt i sina
prognoser räknar med ökade socialbidragsutbetalningar nästa år, året
därpå och året efter det. År för år ökar socialbidragsutbetalningarna en-
ligt Finansdepartementets egna prognoser, vilket jag tycker är mycket
intressant.

Sveriges Kommuner och Landsting räknar med att ett sextiototal kom-
muner i år inte klarar ekonomisk balans. Nästa år handlar det förmodlig-
en om ett hundratal kommuner. Men dessa starka varningssignaler och
det förhållande att 4 500 personer redan är varslade räcker tydligen inte,
för man nöjer sig med att ”följa utvecklingen”. Mats Odell och regering-
en följer utvecklingen, trots att realiteterna redan borde kännas in på
skinnet där han befinner sig.

Från socialdemokratiskt håll har vi föreslagit höjda statsbidrag till
kommuner och landsting med 12 ½ miljard kronor i olika varianter av
riktade statsbidrag och generella höjningar, utlagt på tre år.

Dessutom har vi föreslagit ytterligare 2 miljarder i vår motion med
anledning av den ekonomiska krisen. 2 miljarder motsvarar ungefär
5 000 arbetstillfällen, alltså något mer än antalet varslade i dag. Det är
pengar som skulle kunna ha en stor betydelse för att klara både jobb och
kvalitet i den offentliga sektorn.

Det är dags för regeringen att handla, att bita huvudet av skammen,
att ge upp vägran att höja statsbidragen och inse att vi är inne i början av
en djup lågkonjunktur så att ekonomin nu måste stimuleras. Är statsrådet
beredd att vidta några åtgärder utöver att följa utvecklingen?

Anf. 20 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! Jag satt på min plats och funderade på likheterna mellan
mig och Peter Hultqvist och insåg att de är rätt få. Men det finns några.
Vi har politiskt rätt stora olikheter, men det handlar om två rätt stadiga
pågar med bakgrund i olika kommuner, i Dalarna respektive Skåne. Där-
för tror jag att det finns en gemensam omsorg och förståelse för vikten av
kommuner. Det är där vi har mycket av de viktiga frågorna för männi-
skorna. Det handlar om äldreomsorgen. Det handlar om sjukvården. Det
handlar om ungarnas utbildning. Det handlar om förskolan. Det är därför
just kopplingen mellan svensk ekonomi och kommunernas ekonomi är så
oerhört viktig.

Monica Green konstaterar att det finns problem. Alldeles rätt har hon
när hon konstaterar att det soliga vädret har övergått i dåligt väder, regn,

Prot. 2008/09:43
5 december

Svar på
interpellationer

rusk och kalla vindar. Det som är problemet för Monica Green och Peter Hultqvist är att dålig politik inte blir bättre bara för att det är dåliga tider. Bra politik är också bra i dåliga tider. Det är där den stora skillnaden finns mellan alliansregeringen och vänsteroppositionen, fru talman.

Bara några saker vill jag nämna. Vi skriver nu den 5 december. Vi har ungefär tre veckor kvar tills vi går in i 2009, det vill säga det nya budgetåret då vi får en budget som innehåller förstärkningar och nivåhöjningar på jag tror att det är 30–35 miljarder i förhållande till budgeten för 2008.

Det handlar också om nivåökningar för den kommunala sektorn där man kan räkna med ungefär 4 miljarder 2009, 6,3 miljarder 2010 och ca 7,4 miljarder 2011. Det handlar om, precis som har understrukits, en sänkning av arbetsgivaravgiften med 1 procentenhet. Det handlar om en halvering av arbetsgivaravgiften för dem under 26 år. Just de frågorna har ju ställts till de socialdemokratiska debattörerna som säger sig vara emot dem. Varför motsätter man sig detta om man på olika sätt vill underlätta för kommunerna?

Fru talman! Jag tror att det absolut viktigaste för kommunerna är jobben, sysselsättningen, och arbetet mot utanförskapet. Det arbetet är naturligtvis lika angeläget i en lågkonjunktur och när det blåser kalla vindar som i en högkonjunktur. Då är det ett besvärande faktum för Socialdemokraterna som de inte riktigt kan ta sig runt att forskare oberoende av varandra visar att den politik regeringen har fört de två senaste åren har lett till en ökning av antalet varaktigt sysselsatta med ungefär 180 000 människor, vilket innebär att det är fler sysselsatta även när vi går in i lågkonjunkturen än tidigare.

Det är där sambandet finns. Det kommunala systemet bygger på de generella inkomsterna i landet. Varje kommun får ju pengar motsvarande den totala lönesumman i landet. Om flera har arbete, om det finns 180 000 fler människor som mer varaktigt har arbete, gynnas kommunerna av det. Och omvänt, om man för en politik som leder till utanförskap och att jobb försvinner blir det också mindre pengar till kommunerna och till det som Peter Hultqvist och jag har gemensamt, nämligen omsorgen om de äldre, skolorna och förskolorna.

Fru talman! Avslutningsvis skulle jag vilja peka på ett annat, som jag tror är ett stort problem och som det verkligen är angeläget att regeringen fortsätter att arbeta med. Det är att det finansiella blodomloppet har stannat. Sveriges Kommuner och Landsting varnade just för att ett antal kommuner har svårt att få låna pengar. Det har också ett antal småföretagare och ett antal andra företag. Därför är det oerhört glädjande, fru talman, att vi har både Mats Odell och Anders Borg i regeringen som är så oerhört tydliga mot bankerna att de ska axla sitt ansvar. Vi måste få i gång det finansiella blodomloppet. Det gynnar kommunerna. Det gynnar sysselsättningen. Det gynnar Sverige.

Anf. 21 GÖRAN PETTERSSON (m):

Fru talman! Monica Green är ledamot av riksdagens finansutskott. I den rollen har hon fått ta del av ett antal genomgångar som hållits av Riksbanken, av Finansinspektionen, av Finanspolitiska rådet, av Konjunkturinstitutet, av OECD med flera. Det verkar som om dessa expertgenomgångar gått henne förbi. I sin interpellation framför Monica Green

i stället att det snarast är regeringens politik som är orsak till den ekonomiska kris som världen nu upplever.

I veckan kom OECD med en genomgång av den svenska ekonomiska politiken. Den innehöll mycket beröm. Monica Green framför i stället att regeringen närmast skulle ha slarvat bort sina möjligheter under den tidigare högkonjunkturen.

Verkligheten är en annan. Om den socialdemokratiska politik som var alternativet till regeringens politik hade genomförts, en politik med högre bidrag i högkonjunktur, med mer Amsåtgärder i högkonjunktur när det rådde arbetskraftsbrist, hade vi nu haft ett annat utgångsläge. Då hade utgångsläget för Sverige varit avsevärt sämre än det nu är när vi går in i lågkonjunkturen.

I stället är det så att tack vare regeringens arbetslinje under de senaste två åren, under de goda åren – jag håller helt med Monica Green om att när det är högkonjunktur ska man nyttja den till att samla i ladorna – går vi nu in i lågkonjunkturen mycket starka. Det konstaterade också OECD i sin rapport i veckan.

Detta ger regeringen möjligheten att lägga fram en expansiv budget. Den 19 december kommer den här kammaren att besluta om budgeten för 2009. Det är en budget som är en av de mest expansiva i Europa. Det är möjligt just genom att man under högkonjunkturen har samlat i ladorna och står finansiellt stark.

Det är den varsamma ekonomiska politiken under högkonjunkturen som nu gör det möjligt för regeringen att lägga fram en expansiv budget och ändå inte ha gjort slut på all ammunition utan ha möjlighet att återkomma med ytterligare finansiella stimulanser.

Anf. 22 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Tack för både interpellationen och svaret. Det är en ynnest att få delta i en interpellationsdebatt av detta slag.

Ibland regnar det, men manna regnar det aldrig från himlen, såvitt jag känner till. Det beror på en särskild sak, nämligen att pengar kostar. Det finns inga gratis pengar. Det är det som är Socialdemokraternas största problem. Man tror att det finns gratis pengar.

Vi är alla erfarna kommunalpolitiker som debatterar här, kan jag säga. Någon har varit ordförande i Borlänges kommunstyrelse i 18 år, andra har suttit i Örebros kommunstyrelse eller i Skövdes.

Jag har varit med om att höja kommunalskatten, fru talman. Det var inte roligt, för vad gjorde jag då? Jo, jag sade att vi politiker tar lite, lite mer av era pengar, av någon annans pengar. Det är det här som är lite av problemet: För hur man ska se på om det finns gratis pengar? Det är så lätt att säga: Vi ger pengar till kommunerna.

När Socialdemokraterna nu jämfört med regeringens förslag vill höja inkomstskatterna för nästa år, 2009, med 24 miljarder har jag ställt den här frågan till väldigt många socialdemokrater. Jag ställer den även till Monica Green och till Peter Hultqvist: Hur många fler Volvobilar kommer det att säljas när vi höjer inkomstskatterna för vanligt folk med 24 miljarder kronor nästa år jämfört med regeringens förslag? Hur många bilar? Det är en svår fråga, men den är väldigt viktig. Om man inte har några pengar kan man inte köpa bilar. Det är det som är en del av den här krisen.

Prot. 2008/09:43

5 december

Svar på
interpellationer

Jag ska gå in på en annan del som också Göran Pettersson var inne lite på. Vi har ett förslag från regeringen som ska behandlas den 19 december om de allmänna bidragen till kommunerna. Regeringen har föreslagit 67 miljarder kronor. Det är inte oviktigt att det är en sådan stor summa.

Socialdemokraterna föreslår ytterligare 11 miljarder ungefär, inklusive till sjukvården, för 2009. Peter Hultqvist nämnde en annan siffra för tre år, men man kan laborera lite med siffrorna. De pengarna är inte gratis.

Vänsterpartiet är lite frikostigare ändå. De föreslår att man ska ge kommunerna ytterligare 47 miljarder utöver regeringens 67 miljarder.

Det intressanta är dock Miljöpartiet som tydligen inte har gratis pengar. Man föreslår helt enkelt att man ska minska anslaget med 230 miljoner kronor. Man har upptäckt att det inte finns hur mycket pengar som helst. Pengar kostar någonstans.

Vi ska i vårt samhälle ha en god kommunal service och sjukvård. Vi ska ha god beredskap, men vi ska inte sprätta ut pengar. Jag för min del, fru talman, är övertygad om att för 2009 kommer de svenska kommunerna, som överlag är mycket välskötta, att klara detta.

Blir det svåra tider för anställda i det privata näringslivet och inkomsterna i kommunerna sjunker kommer regeringen att se till att den svenska välfärden uppfylls precis som vi förväntar oss. Det är det viktigaste; det är kommunernas uppgift.

Däremot, fru talman, finns det inga gratis pengar. Ni i oppositionen måste redovisa var ni tar pengarna från.

Anf. 23 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag hade inte för avsikt att delta i denna debatt, men när det kommer upp felaktiga uppgifter måste man få möjlighet att korrigera dem. Nej, jag har aldrig suttit i kommunstyrelsen i Örebro, jag har suttit i kommunfullmäktige.

Jag har tidigare i dag pekat på att regeringen faktiskt för över kostnader på kommunerna som de inte borde. Bland annat låter man introduktionshandläggare gå och göra post- och bankärenden med nyanlända invandrare och flyktingar i kommunen.

När det gäller de satsningar som Socialdemokraterna har gjort har man självklart använt de pengar som finns i budgeten. Vi har faktiskt satsat pengar.

Står man i talarstolen och säger att det är oansvarigt av Socialdemokraterna måste man vara beredd att också komma med den domen. Jag inser att presskonferensen som börjar kl. 10.45 med regeringen förmodligen kommer att innehålla något liknande det Socialdemokraterna föreslagit. Säger man i denna debatt att det räcker med de pengar man har gett, ja då kommer det inga pengar kl. 10.45 heller. Det är i så fall bra att man håller fast vid en linje.

De pengar som behövs i kommuner och landsting är nödvändiga. Varslas många och blir arbetslösa runt om i kommunerna – det har lagts rekordmånga varsel i år, vilket jag tror alla här är medvetna om – kan man konstatera att skatteintäkterna minskar. Får kommunerna mindre pengar blir det färre lärare, färre vårdbiträden, mindre personal på sjukhus och så vidare. Har man inga pengar till kommun- och landstingssek-

torn blir det mindre verksamhet och fler arbetslösa. Det blir en negativ spiral.

Jag har inte för avsikt att fortsätta delta i denna debatt, så jag avstår från mitt nästa inlägg.

Anf. 24 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Interpellanterna har lagt upp debatten som någon sorts skönhetstävling om vilket av regeringsalternativen som är bäst på att hantera ekonomin i olika konjunkturlägen och se till att medborgarna får bästa möjliga service.

Vi kan börja med, fru talman, att titta hur det var förra gången vi hade en högkonjunktur. Det var i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet när Socialdemokraterna regerade. Då myntades begreppet jobblös tillväxt. Det var resultatet av detta.

Nu ser vi att vi har 120 000 fler varaktigt sysselsatta genom de strukturreformer som regeringen har genomfört. Vi har minst 20 000 färre i utanförskap. Det har alltså varit stora förändringar på ett strukturellt plan så att fler människor finns inne på arbetsmarknaden och i en arbetsgemenskap – som också bidrar starkt till att kommuner och landsting har en bättre ekonomisk situation än vad man har haft tidigare.

Jag vidgår naturligtvis att den globala finanskrisen och den lågkonjunktur som följer på den kommer att påverka kommuner och landsting. Vi följer utvecklingen noga för att ha en beredskap att vidta ytterligare åtgärder om det behövs.

Låt oss fortsätta att titta lite grann på hur det ser ut. Vem är egentligen bäst på detta, fru talman? Det är jag, säger Monica Green. Jag överläter åt andra att bedöma det. Ni accepterar dock i stort sett alla alliansens öronmärkta statsbidrag men lägger till nya riktade bidrag på 12 ½ miljard.

När det gäller generella förstärkningar, som är det som kommunsektorn är ute efter, är ni med marginal sämre än regeringen är i budgetpropositionen, närmare bestämt 14,8 miljarder sämre än vad regeringen är för åren 2009–2011. Ni säger nej till halveringen av arbetsgivaravgiften för ungdomar. Det är en reform som beräknas ge kommunsektorn åtminstone 2,9 miljarder kronor varje år. Ni plockar hem hela reformen för arbetsgivarkollektivet på 13,6 miljarder. Det är inte bra för de ungdomar som behöver jobb, för företagarna som anställer ungdomar eller för kommunerna i den lågkonjunktur som vi befinner oss i.

Utöver dessa 2,9 miljarder som ni tar i generella resurser genom att säga nej till den halverade arbetsgivaravgiften för unga förstatisgar ni fastighetsavgiften.

Peter Hultqvist nämnde några kommuner i Dalarna. Låt mig då berättat hur ert förslag att ta tillbaka fastighetsavgiften från kommunerna drabbar Älvdalens kommun. Det innebär 490 kronor mindre per invånare. För Rättviks kommun innebär det 419 kronor mindre per invånare och för Malung-Sälens kommun 741 kronor mindre per invånare.

Låt mig ta några kommuner i Monica Greens valkrets. I Orust förlo- rar man 594 kronor per invånare, i Sotenäs 555 kronor per invånare, i Lysekil 518 kronor per invånare och i Trollhättan 168 kronor per invå- nare.

Danderyd och Lidingö förlorar 90 kronor per invånare.

Ni slår alltså mot de svaga glesbygdskommunerna i ert alternativ. Det skulle vara intressant att höra vad ni har för kommentarer till de kommuner som drabbas på detta sätt om Socialdemokraternas budgetalternativ skulle genomföras.

Anf. 25 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Det är nonsens det Mats Odell står och vräker ur sig. Vi kompenserar kommunerna fullt ut för att vi förändrar fastighetsavgiften. Utöver det ser vi till att förstärka både landsting och kommuner i vårt budgetalternativ.

Mats Odell står och bollar med siffror från kommuner som inte ligger i min valkrets – jag förstår att han inte vet var Skaraborg ligger; han är välkommen dit någon gång – men det spelar ingen roll, för jag värnar om hela Västsverige.

Det är bara nonsens det Mats Odell står och vräker ur sig. Det är trist att ett statsråd får göra det.

Det är likadant när andra i debatten påstår att man har sett till att det finns jobb i Sverige. Numera vet vi att det inte var den högerledda regeringen som skapade jobben; det var högkonjunkturen. Numera har vi facit. Det tillkom 153 000 nya jobb under 2006, alltså under vårt senaste år vid regeringsmakten. Att det tillkom 80 000 nya jobb förra året var jättebra; vi var glada över det. Men det var bara hälften så många som under vårt senaste år vid makten. I år har jobbtillväxten tvärnitat. Alltså har er politik inte verkat. Ni påstår att det var er politik för att göra de arbetslösa fattigare som skapade nya jobb. Men i efterhand ser vi att det bara var högkonjunkturen som ni levde i. Det är facit.

Finansministern brukar säga att det tar två år innan politiken börjar verka. Det ser vi nu resultatet av.

Vi anklagar inte er för vare sig lågkonjunktur eller finanskris, däremot anklagar vi er för att inte ha tagit vara på de goda åren. Ni har slarvat bort dem med gigantiska skattesänkningar.

Det finns inga gratispengar. Det gäller att se till att man har ordning och reda i ekonomin. Till och med Anders Borg brukar ge oss socialdemokrater en eloge för att vi såg till att vi hade ordning och reda i ekonomin efter 90-talets kris. Därför har vi lyckats spara i ladorna. Det är därför som OECD ger oss gott betyg.

I finansutskottet fick vi i går lyssna på professor Lars Calmfors, representanter från OECD och John Hassler.

Vad säger John Hassler? Jo, det är alldeles utmärkt att höja stödet till kommunerna. Det är alldeles utmärkt att satsa mer på kommunerna nu. Det finns ingen risk för att man slarvar bort pengarna om man satsar på kommunerna. Även om kommunerna inte anställer fler eller använder pengarna till konsumtion stannar de kvar i det offentliga sparandet. Man har bara flyttat sparandet från staten till kommunerna.

Enligt honom finns det ingen risk alls med att se till att kommunerna kan stärka sin ekonomi.

Det är trist att man inte tar till sig de upplysningar som vi får i finansutskottet.

Jag menar att man måste se till att man har en ekonomi som fungerar även i storm och snålblåst. Man ska kunna ha en politik även för det.

När det regnar manna från himlen har den fattige ingen sked. När ni har genomfört er politik har det ökat klyftorna i samhället. Ni har sett till att kommunerna har fått sämre ekonomi. Det innebär att kommuninvånarna får betydligt sämre service nu när vi går in i vargavintern.

Prot. 2008/09:43
5 december

Svar på
interpellationer

Anf. 26 PETER HULTQVIST (s):

Fru talman! Om man utgår från de krassa realiteter som gäller i den kommunala verkligheten går 100 kommuner mot underbalans nästa år. Vi har 4 500 varsel nu. Förmodligen kommer ännu fler att varslas.

Den allt lägre ekonomiska aktiviteten påverkar naturligtvis också den kommunala sektorn.

Ministern har inga andra svar än att skälla om att Socialdemokraterna är skyldiga till både det ena och det andra i sammanhanget. Men det löser inga problem för framtiden.

Kommunförbundets ordförande Anders Knappe som är moderat menar att man måste höja statsbidragen till kommunerna. Han kräver 5 miljarder kronor, vilket man är enig om i SKL:s styrelse. Det är intressant när till och med en moderatpolitiker kräver detta av regeringen. Regeringen har hittills sagt nej till det.

När det gäller finansiering av olika saker vill jag säga att vi säger nej till jobbvdraget, tredje steget; det är nu 15 miljarder. Vi vill höja förmögenhetsskatten; det blir 3,8 miljarder. Vi vill också ha en högre villabeskattnings för dem som har taxeringsvärden över 5 miljoner kronor. Det ger ungefär 20 miljarder som man kan använda för att finansiera viktiga saker inom utbildning, skola, vård och omsorg.

Vi har i vårt förslag riktat pengar till viktiga sektorer som utbildningssektorn. Vi vill att det ska ge utslag i form av att man räddar jobb eller tillför nya tjänster som kan bidra till fler lärare och annan personal i skolan. Vi vill vara säkra på att det hela ger resultat.

Ministern går inte in på de resonemangen, utan pratar mer yvigt och allmänt. Han hugger ut något ur helheten och försöker koncentrera sig på det för att kunna smita undan.

Man kan fundera över om kartan är viktigare än verkligheten. Företagskonkurserna, lågkonjunkturen och allt det som nu sker med ökade socialbidragsutbetalningar ingick ju inte i regeringens planering. Däremot ingick skattesänkningarna. Det skulle sänkas skatt till varje pris. Det skulle naturligtvis vara mest pengar till dem som tjänar mest. Så har det blivit.

Om man ökar statsbidragen blir det svårare att sänka skatten senare. Jag begriper att det här är ett problem för er. Ni låser in nya utgifter som förmodligen blir långsiktiga och beständiga.

Skattesänkingsambitionerna verkar vara det viktigaste för regeringen. Men man tar tydligen inte hänsyn till den situation som är nu. Man vet att om man gör den här insatsen är det svårt att dra tillbaka den senare. Man vänjer folk vid en högre standard som man tror att det är svårt att ta tillbaka.

Det som skapar problem för hela högeralliansen är att skattesänkari-deologin är överordnad allt annat. Priset för detta är att tusen och åter tusen jobb i offentlig sektor kommer att nötas sönder och försvinna. Notan för den här arbetslöshetspolitiken kommer att få betalas med akassa, socialbidrag, utslagning av arbetslivet, ökat verkligt utanförskap med långtidssjuka och långtidsarbetslösa. Det är inte gratis, Odell. Det kommer att kosta pengar.

Det är uppenbart att det behövs en annan politik där vi investerar oss ur den här krisen. Är det inte dags att bita huvudet av skammen och inse att det är bättre med högre statsbidrag än fler varslade arbetslösa och sämre kvalitet inom vård, skola och omsorg?

Lägg ett paket på 15 miljarder. Ni kommer att få stöd av oss om ni höjer statsbidragen på det sättet.

Anf. 27 HANS WALLMARK (m):

Fru talman! I mitt förra inlägg försökte jag påminna om sambandet mellan kommunernas ekonomi och att det bedrivs en bra jobbpolitik i Sverige samt mellan att det finns människor som har arbete och kommunernas intäkter. Därför är det viktigt att man funderar över hur jobben uppstår, och hur jobb försvinner.

Peter Hultqvist började med att berätta om blandade skattehöjningar på 20 miljarder. Jag tror att om han hade fått stå i talarstolen en stund till hade prislappen blivit ännu större. Han hade pekat på ännu fler möjliga skattehöjningar med den socialdemokratiska politiken.

Då tror jag att det hade varit bra om Peter Hultqvist hade berättat för kammaren hur skattehöjningar slår mot en jobbpolitik, och därmed också slår mot kommunerna.

Vi har pratat om att oberoende forskare pekar på att det handlar om ungefär 180 000 fler som varaktigt har gått från utanförskap till egen försörjning. Det är från högkonjunktur som man bär med sig till lågkonjunktur. Skillnaden mellan vår jobbpolitik och vänsteroppositionens jobbpolitik är ju denna differens. Den kan man inte bortse från.

Man kan inte bortse från att en sänkning av arbetsgivaravgifterna för nästa år leder till ungefär 3 miljarder mer till kommunsektorn. Man kan inte bortse från att en halvering av arbetsgivaravgifterna för ungdomar leder till att fler ungdomar får arbete. Allt det bortser vänsteroppositionen från.

Jag avslutar med att berätta en annorlunda julsaga.

Det kommer en röd jultomte in och ger den samlade befolkningen ett stort paket. Man sliter av papperet. Man river av snöret. Paketet är tomt, sånär som på en liten detalj. Längst ned i botten på paketet ligger en skattsedel.

Anf. 28 GÖRAN PETTERSSON (m):

Fru talman! Monica Green hänvisade till finansminister Anders Borg och hans beröm av den tidigare socialdemokratiska regeringen.

Jag vill också ge en eloge till den strama finanspolitik som Socialdemokraterna förde under den tid partiet leddes av Göran Persson. Det är numera en svunnen tid.

I min egen hemkommun, Norrtälje, har den moderatledda majoriteten nyttjat högkonjunkturen till att göra kommunen skuldfri. Det innebär att

vi står väl rustade att möta den lågkonjunktur som nu kommer, utan att behöva dra ned på verksamheterna.

Jag tror att en lärdom som vi har att göra inom hela kommunsektorn är att även kommunerna måste föra en konjunkturanpassad politik. Det innebär att man i högkonjunktur ser till att spara i ladorna, att man inte bygger nya islador i högkonjunktur utan sparar till lågkonjunktur.

Den 19 december kommer riksdagen att ta ställning till regeringens budgetförslag. Mot regeringens förslag står ett socialdemokratiskt, ett miljöpartistiskt och ett vänsterpartistiskt förslag. Det socialdemokratiska förslaget är närmast ett under av detaljstyrning av kommunerna. Om vi hade haft en socialdemokratisk regering skulle jag kunna tänka mig att det där skulle ha funnits både så kallade Hultqvistpengar och Greenpengar. Just denna typ av detaljstyrning är det mest ineffektiva sättet att styra kommunerna. Det vet alla vi som har varit aktiva som kommunpolitiker. Det kan låta bra här i kammaren när man står och talar om enskilda satsningar på enskilda saker. Men när förslagen når verkligheten ute i kommunerna vet vi att det är just detta som kommunerna absolut inte vill ha.

Anf. 29 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Det är skönt att inte alla tror på tomten. Det kan vara nog så allvarligt att många barn gör det. Men vi får hoppas att de kan få något mer glädjande i sina paket än en skattsedel. Det tror jag att få skulle uppskatta.

Jag beklagar också att Örebros kommunstyrelse har gått miste om Eva-Lena Jansson. Men jag är glad för kommunfullmäktiges skull i Örebro. Jag vill gärna rätta detta fel.

Fru talman! Jag har egentligen aldrig träffat på någon kommunalpolitiker som inte är orolig för den kommunala ekonomin i varje konjunkturläge. Men av den anledningen bör man också se att det finns ett särintresse till och med från den moderate ordföranden i Sveriges Kommuner och Landsting. Han är i detta sammanhang ett särintresse.

Det finns många kommuner – jag hade häromdagen kontakt med Ydre kommun – som av olika orsaker, framför allt utflyttning, inte har det lätt. Det är klart att regeringen, oavsett färg, har ett betydande ansvar för det.

Men jag tror ändå att Peter Hultqvist slog huvudet på spiken. Han talade om pengar som om de vore gratis och räknade upp alla dessa skatthöjningar – 20 miljarder och 24 miljarder – som om de inte kostar någonting. Men de pengar som Peter Hultqvist ska fördela tas någonstans ifrån. Dessa pengar finns bara genom att folk har arbetat ihop dem. Jag tror att det allra viktigaste som vi har sett under de senaste åren är att den ökande sysselsättningen – det finns hot om att den är på väg ned nu – har gjort att kommunerna har blivit mer fria från statsbidrag än tidigare. Det är den utvecklingen som jag tror att vi måste sträva efter. Det är inte bra för kommunerna att vara beroende av för mycket statsbidrag.

Anf. 30 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Detta är en sifferexercis, och det är klart att det inte är lätt att tränga igenom alla dessa siffror och att det inte är lätt att veta vad effekterna blir.

Prot. 2008/09:43

5 december

Svar på
interpellationer

Det som man måste peka på, oavsett om man är kommunpolitiker eller kommunminister, är att Socialdemokraternas paket till kommunerna innehåller pengar som kräver motprestationer från kommunerna. Det är inte pengar som kan användas för att dämpa risken för en kommunal skatteköjning eller för att man ska klara balanskravet. Där finns en skillnad i förhållande till de generella förstärkningar av kommunernas ekonomi som alliansens budgetalternativ innebär.

Om man läser Socialdemokraternas motion ser man, precis som Monica Green säger, på s. 165 att de med varm hand ger 9,9 miljarder. Om man sedan går tillbaka till s. 114 ser man att de där tar tillbaka 12 miljarder genom att inte låta kommunerna behålla de kommunala fastighetsavgifterna utan vill förstatliga dem. Det är en ekvation som jag inte har hört någon invändning mot.

När Peter Hultqvist läste upp sin lista över olika saker glömde han en sak, nämligen de 13 miljarder som ni tar in genom att fördubbla arbetsgivaravgiften för unga människor. Hur det påverkar den kommunala ekonomin skulle jag väldigt gärna vilja höra.

Anf. 31 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag ska först och främst säga följande till Mats Odell. Vi föreslår precis lika mycket generella statsbidrag som den borgerliga regeringen. Utöver det föreslår vi särskilda satsningar på kvalitet i skolan, kvalitet i äldreomsorgen, kvalitet i sjukvården och så vidare. Vi föreslår även solidaritetspengar till de kommuner som har tagit emot flyktingar. Vi skulle alltså ha förstärkt kommunernas ekonomi om vi hade regerat, och alltihop är finansierat. Vi har full finansiering av vår motion. Vi är väldigt nogga med det. Vi har under 90-talskrisen lärt oss att vi måste se till att vi alltid har ordning och reda i ekonomin. Det är viktigt för alla.

Det är dags att se till att kommunernas ekonomi förstärks. Det kräver alla. Det är också dags för ett stimulanspaket för landet. Det kräver ekonomer, det kräver näringsliv, det kräver fackförbund, och det har vi i oppositionen krävt under en lång tid. Nu visar det sig att även den borgerliga regeringen ger med sig och kommer antagligen om tio minuter att ge omkring 15 miljarder. Det är vackert så och att man till slut ger med sig. Jag hoppas att det innebär en förstärkning för kommunerna och en förstärkning för dem som har svårigheter med ekonomin i dag. Det behövs en köpkraft för äldre arbetslösa, för barnfamiljer och för studenter som vi har föreslagit och som ni har varit emot.

Vi kan vara överens om att tomten är röd. Det är bra. Den borgerliga regeringen ska nu försöka att leka blå tomte. Men jag tror att vi alla kommer att komma fram till att vi behöver en bra politik för Sverige och att tomten faktiskt är röd.

Anf. 32 PETER HULTQVIST (s):

Fru talman! Jag ska först säga något om utanförskapet. När detta presenterades i valrörelsen hade man räknat in hemmafruar, värnpliktiga, studerande och en massa olika grupper som man egentligen knappast kan beteckna som att de står utanför samhället. Jag tycker att det är en oheldig ingång från början i denna debatt. Men räknar man på det sätt som man gjorde i valrörelsen har det kunnat konstateras att utanförskapet har ökat med ungefär 5 000 personer.

Sedan kan jag notera en annan sak, mina kära vänner, nämligen att ni vid ett par tillfällen har ändrat beräkningsgrunderna för hur ni definierar begreppet utanförskap. Innan ni fortsätter denna typ av resonemang tycker jag att ni ska gå hem och reda ut hur ni ska räkna och vad som gäller över huvud taget. Eller är detta bara en propagandabluff som någon reklambyrå har kommit på och som ni kör här av olika skäl?

Mats Odell har i två inlägg konsekvent undvikit att svara på frågan om han är beredd att höja statsbidragen. Han har koncentrerat sig på att skälla på Socialdemokraternas budgetalternativ. Nu befinner vi oss i en situation med varsel, med lågkonjunktur och med ett kommunförbund som vill ha en höjning av statsbidragen och som dessutom här har kallats för ett särintresse. Realiteten är att folk får gå från jobbet, att det är större klasser och att det är färre händer i världen. Det är så det ser ut i verkligheten, Odell. Då är frågan till Odell: Är du beredd att föreslå en höjning av statsbidragen eller inte, eller ska du bara ägna tid åt att skälla på oppositionen här? Nu är det du som är minister, det är du som har ansvaret, det är du som sitter i regeringen, och det är du som har makten. Blir det en höjning av statsbidragen – ja eller nej? Jag tror att det är många kommunpolitiker som är intresserade av det. Ännu mer intresserad kanske allmänheten är eftersom det är den som drabbas i slutändan.

Slutligen: För mig är det inte något problem om de som har sluppit att betala förmögenhetsskatt nu får börja göra det eller att man ger sjutton i att sänka skatten i ett tredje steg. Det är viktigare med dessa jobb.

Anf. 33 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Jag har svarat på Peter Hultqvists fråga tidigare. Jag sade att vi följer utvecklingen noggrant för att kunna ha en beredskap om det behövs fler åtgärder.

Peter Hultqvist menar att vi ändrar beräkningsgrunden. Man kan väl ta en diskussion om vilka definitioner vi har. Men jag tycker att Peter Hultqvist och Socialdemokraterna ska ha beröm för att de ändrat sig när det gäller de inkomstskattesänkningar som vi har gjort. Det som Peter Hultqvist här i talarstolen tidigare brännmärkt är numera en del av Socialdemokraternas politik. Det är alltså fullt möjligt att ändra sig.

Fru talman! Jag måste återkomma till det Monica Green sade. Hon hävdar att Socialdemokraterna kompenserar fullt ut. Vi har försökt förstå hur det ser ut. Det vi tror att ni menar – och jag vill höra om det stämmer – är att kommunerna kompenseras för den borttagna fastighetsavgiften genom att ni inte tar hem hela den skatteintäktsökning som det blir för kommunerna när man höjer ersättningsnivåerna. Ni höjer ersättningsnivån på a-kassan och räknar hem de pengarna. Jag vet inte om det är så, men det är den enda förklaring vi kan se. Då tycker vi att det är en ganska egendomlig metod.

Låt oss ta den kommun som drabbas hårdast av er politik, nämligen Borgholms kommun. De förlorar hela 1 140 kronor per invånare. Vad är det som säger att det är den kommunen som får mest nya skatteintäkter om a-kassan skulle höjas?

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2008/09:136 om försäljningen av statliga bolag

Anf. 34 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Eva-Lena Jansson har frågat mig vilka statliga företag som jag avser att verka för att avyttra oberoende av den finansiella krisen.

Låt mig först säga, med anledning av rådande finanskris och de åtgärder som regeringar världen över nu genomför, att jag som statsråd med ansvar för finansmarknadsfrågor är väl insatt i såväl Europeiska unionens som den svenska regeringens arbete med att säkerställa finansiell stabilitet.

Allians för Sverige gick till val på att minska det statliga ägandet i företag som verkar på kommersiella marknader med fungerande konkurrens. Regeringen har riksdagens mandat att minska ägandet i sex namngivna företag, varav tre nu är sålda – OMX, Vin & Sprit samt Vasakronan. Dessutom har 8 procent av den svenska statens innehav i Telia Sonera avyttrats.

Arbetet med den genomgång av de statligt ägda företagen som utlovades i budgetpropositionen för 2007 pågår. Resultatet av genomgången kan leda till att regeringen kommer att lägga fram förslag till riksdagen om avyttring av flera statligt ägda företag, hela eller delar därav. Dessa förslag skulle också kunna innebära förändringar eller förtydliganden av vissa statligt ägda företags uppdrag. Redovisningen till riksdagen kommer i dessa fall att ske per företag och i takt med att den individuella genomgången är klar.

Regeringens ambition att minska det statliga ägandet ligger fast. Varje försäljning måste dock anpassas till det rådande marknadsläget. Staten är en ansvarsfull ägare och agerar också ansvarsfullt som säljare. Konkret innebär detta att jag endast kommer att verka för en avyttring av företag om vi vid en samlad bedömning anser att det leder till en bra affär avseende pris och andra villkor för det svenska folkhushållet vilket också resultatet av redan genomförda försäljningar visar.

Anf. 35 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Tack, Mats Odell, för svaret! Bakgrunden till min interpellation är, som jag skriver i interpellationen, att det vid flera tillfällen här i riksdagens talarstol har framhållits av både borgerliga riksdagsledamöter och statsråd att fler bolag borde säljas och säljas snart. Regeringen har tydligt redovisat i sina fortsatta utförsäljningsplaner vilka bolag man har för avsikt att avyttra. Man har samtidigt påpekat att det är fler bolag som man skulle vilja titta igenom.

Då tycker jag att det är viktigt att vi får reda på vilka dessa bolag är, framför allt om man tänker avyttra dem nu under rådande finanskris.

Norrköpings Tidningar redovisar att Carnegie ska säljas trots rättstvist. Carnegie är som bekant numera också ett statligt bolag, ägt via Riksgälden. Ska det säljas under den rådande finanskrisen? I svaret kan man tolka det så att man inte ska sälja Carnegie. Tidningsuppgifterna kan naturligtvis vara felaktiga, men det är myndighetspersoner som uttalar sig, och då får jag utgå från att de är korrekta. Jag skulle vilja ha en kommentar från Mats Odell. Ska ni sälja Carnegie nu?

Om de andra bolagen säger Mats Odell att man ska göra en bra affär avseende pris och andra villkor för det svenska folkhushållet. Då skulle jag vilja veta vilka andra villkor statsrådet syftar på.

Resultatet av redan genomförda försäljningar visar, som säkert riksrevisorerna pekat på, att försäljningen av Telia Sonera inte var den bästa affär som staten har gjort. Det borde man vara tydlig med. Det är bra om Mats Odell kan kommentera det. Jag vet inte vilka försäljningar han anser har varit en bra affär. Jag tror att det är Vin & Sprit han syftar på, men vi har fortfarande inte sett hur mycket pengar man skulle ha tjänat på att ha behållit bolaget. Här utgår man från att bara man har sålt så blir det bra.

När det gäller de olika bolagen pekar statsrådet på att staten ska vara ansvarsfull. Jag tycker att det är viktigt att man är ägare också, att man faktiskt har bolag och att det finns en poäng i det. Vi har ett antal banker i vår ägo, Nordea och SBAB. SBAB har fått ett pris för att vara en av de bättre bankerna. Det säger väl någonting om vikten av att ha ett statligt ägande. Det har fungerat som prispess när det gäller bolåneräntorna.

Då är frågan: Är det bra att avyttra en sådan bank? Tycker statsrådet fortfarande att det är bra att göra det? När bedömer statsrådet att den finansiella krisen upphör så att man kan sälja? Är det nästa år eller 2010?

De frågorna skulle jag vilja ha svar på.

Anf. 36 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Jag har svarat på de frågor som fanns i interpellationen. Det pågår en genomgång av samtliga bolag som staten äger för att se om det finns motiv för fortsatt statligt ägande, om de ska ha särskilda uppdrag och om de bör säljas.

När det gäller försäljning av dessa bolag och Carnegie är det samma svar som jag gett hela tiden, nämligen att vi gör det när det är rätt tid, rätt pris och vi gör en samlad bedömning att det blir en god affär för det svenska folkhushållet.

Vin & Sprit – där är det en ganska enkel matematik, fru talman. Den högsta utdelning till staten som någonsin har kommit var de 800 miljoner som gällde för verksamheten 2007. Det är den högsta vinsten i bolagets historia. Nu är det sålt till en industriell tagare som har ett eget globalt distributionsnät och som har väldigt goda förutsättningar att öka produktionen i de anläggningar som finns inte minst i södra Sverige. Det värde som vi fick ut var på 55 miljarder. Ovanpå det såldes Vin & Sprits aktier i det amerikanska spritföretaget Beam. Det blev ytterligare 3 miljarder. Därutöver har det gjorts en valutavinst genom att vi valde att ta köpeskillingen i dollar och euro. Vi har kunnat amortera svenska statens dollar- och eurolån med en valutavinst på ungefär 4 miljarder kronor.

Fru talman! När vi summerar detta blir det över 60 miljarder kronor. Det är pengar som i dag finns till förfogande för att kunna hantera den svåra situation som råder globalt och naturligtvis också i vårt eget land.

Med tanke på att vi i dag kan minska lånekostnader är det här en väldigt stor vinst för de svenska skattebetalarna jämfört med att vi själva hade fortsatt att driva företaget.

Är det rätt att sälja SBAB? Det vet vi inte. Som sagt: När vi ser att det är rätt tidpunkt och rätt pris kommer vi att överväga det.

Anf. 37 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag ställde en konkret fråga till statsrådet: Varför presenteras inte de individuella genomgångarna när de är klara? Det är uppenbart att det har skett flera individuella genomgångar, per statligt bolag, av vilka bolag som är klara för försäljning och vilka bolag som inte ska säljas. Det har vi inte fått någon redovisning av i riksdagen, vare sig här i talarstolen eller i näringsutskottet. Vi tycker att det är viktigt att vi som ska vara med och fatta beslut om eventuell avyttring av bolag – vi har naturligtvis reserverat oss mot de tidigare försäljningarna – får reda på det.

Jag visste att statsrådet skulle nämna Vin & Sprit. Det var därför jag ställde frågan om Telia Sonera var så lyckad. Den bild som jag har fått är i alla fall att det var en rabatt som gavs när staten sålde de aktierna.

I tidningsuppgifterna som jag hänvisar till står det att Carnegie ska säljas. Trots rättstvisten fortsätter Riksgälden arbetet med försäljning av verksamheten. Det kan man inte uppfatta på annat sätt än att det sker just nu. Det vore bra att få ett svar på frågan: Pågår inte en försäljning av Carnegie? Finanskrisen är ju i alla fall inte riktigt avslutad, som jag har uppfattat det.

När det gäller de tidigare försäljningarna av bolagen och SBAB hänvisade jag tidigare till vad som är poängen med att äga SBAB, nämligen att man kan pressa ned bolåneräntorna. Det är något som är oerhört viktigt när flera människor nu riskerar att gå ut i arbetslöshet och stå med fasta kostnader för boenden i form av hyror och lånekostnader för bostadsrätter och villor. Då är det viktigt att få reda på om regeringen kommer att sälja den här banken, som faktiskt har varit med och pressat ned bolånekostnaderna, eller inte. Blir det i så fall 2009 när arbetslösheten beräknas vara rekordhög om man jämför med läget när vi lämnade över till den borgerliga regeringen 2006?

Fru talman! Jag önskar att jag i alla fall får några fler konkreta svar på mina frågor.

Anf. 38 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Frågan om varför man inte får besked om det löpande arbetet med genomgången är helt enkelt att det vore orimligt att redovisa detta innan en sådan viktig sak är klar och man har kommit fram till några slutsatser. Det skulle bara skapa oro och spekulationer bland de anställda och bland olika intressenter. Jag tror inte att Eva-Lena Jansson, om hon tänker igenom det här, skulle tycka att det var särskilt klokt att göra på det sättet.

När genomgången är klar och regeringen kommer fram till att det finns bolag som bör avyttras kommer självklart alla berörda utskott och riksdagen att involveras i detta.

Riksrevisionen har inte uttalat sig om ifall 50 kronor var ett bra pris eller inte. Jag tycker att Eva-Lena Jansson ska titta igenom Riksrevisionens rapport. I den delen har man ingen uppfattning. Jag kan bara konstatera att kursen just nu – jag bad min medarbetare kolla det – ligger på 35:10 kronor, och 50 kronor är ändå något mer.

När det gäller Carnegie anser vi absolut att denna bank bör säljas. Man bör hitta nya långsiktiga ägare så fort som möjligt som kan se till att det blir en ny affärsplan och en sund inriktning på verksamheten som gör

att de anställda där kan känna trygghet och att verksamheten kan fortsätta utvecklas på ett sådant sätt att man kan få tillstånd från Finansinspektionen att bedriva bankverksamhet. Jag hoppas att detta sker så fort som möjligt.

Prot. 2008/09:43
5 december

*Svar på
interpellationer*

Anf. 39 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Då kommer vi tillbaka till pudelns kärna när statsrådet svarar att han ska verka för en avyttring som innebär en bra affär. Det innebär alltså att man ska sälja Carnegie under en finanskris när det är få företag som har mycket pengar och priset naturligtvis kommer att vara lågt, därför att man vet att staten vill bli av med bolaget. Det är klart att man inte kommer att kunna göra någon lysande affär. Det borde väl vem som helst förstå.

I svaret från statsrådet står det så här: "Redovisningen till riksdagen kommer i dessa fall att ske per företag och i takt med att den individuella genomgången är klar." Det är svårt att tolka det på annat sätt än att när varje företag har gått igenom ska man rapportera till riksdagen. Då kan regeringen välja att rapportera till näringsutskottet och belägga oss med tystnadsplikt. Det finns inga som helst problem med det. Då är vi bundna till tystnadsplikten och kan inte yttra oss så att det skulle kunna påverka de företagen. Men det är väl viktigt att vi som är folkvalda, som ska företräda svenska folket som ägare i de här bolagen, får en kontinuerlig information om vad som sker.

Jag hoppas slippa få liknande information som den vi fick den 1 april, då man talade om att det skulle bli en sammanslagning av Posten utan att riksdagen hade blivit informerad tidigare. Ja, jag tror att vi fick informationen en timme före presskonferensen. Det kan man inte säga är i speciellt god tid.

Nu vet vi inte hur det blir med den här fusionen, om man har lyckats lösa upp knuten än, så vi får väl återkomma till frågan. Men jag tycker att man kan agera.

Nu har jag i alla fall fått reda på att Carnegie ska säljas. Då utgår jag från att också andra bolag kommer att kunna säljas under den här finanskrisen och en situation där vi ser en ökad arbetslöshet. Jag tycker inte att det är en ansvarsfull politik, fru talman.

Anf. 40 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Låt mig börja med det sista som Eva-Lena Jansson sade, nämligen att hon drar slutsatsen att vi är inne på att så fort som möjligt sälja en krisbank som har kommit in i statens ägo. Därav drar hon också slutsatsen att vi kommer att sälja ett antal andra företag. Jag kan bara säga att det är fel slutsats. Det är också så att det är Maud Olofsson som ansvarar för genomgången av de statliga företagen.

När det slutligen gäller Carnegie handlar det egentligen inte om någonting annat än att skattebetalarna så fort som möjligt ska få tillbaka de pengar som staten har varit tvungen att sätta in för att inte få en okontrollerad konkurs i en bank, vilket hade skapat väldigt stora bekymmer för företag och hushåll i vårt land. Det var för att undvika den effekt som uppstod den 15 september när amerikanska myndigheter lät Lehman Brothers, en bank som man inte trodde var systemviktig, gå i konkurs. Det skapade omedelbart stora bekymmer för svenska företag att få kredi-

ter och gjorde att vi fick en global upptorkning av likviditet på väldigt många finansiella marknader och en osäkerhet om vilka ambitioner stater och myndigheter har när det gäller att rädda banker som får problem. Det var för att undvika dessa problem som staten gick in i Carnegie. Nu vill vi ha tillbaka de pengarna så fort som möjligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2008/09:135 om utredning av arbetsmiljöbrott

Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Fru talman! Eva-Lena Jansson har frågat mig vilka åtgärder jag är beredd att vidta i syfte att säkerställa att arbetsmiljöbrott utreds skyndsamt av polisen. Då interpellanten i maj månad ställde en liknande fråga lämnar jag i stort sett samma svar.

En viktig förutsättning för att polis och åklagare ska kunna fullgöra sina arbetsuppgifter på ett bra sätt är att de har tillräckliga resurser. Regeringen har därför tillfört rättsväsendets myndigheter varaktiga anslagsökningar på drygt 2 miljarder kronor under den senaste tvåårsperioden. Denna resursförstärkning möjliggör bland annat en kraftig ökning av antalet poliser med målet att det 2010 ska finnas 20 000 poliser. Satsningen har fått och kommer att få stor betydelse för bland annat brottsutredningsverksamheten.

Det räcker självklart inte att bara öka antalet poliser. Polisen måste också arbeta på ett sådant sätt att den effektivt förebygger brott och utreder de brott som har inträffat. För närvarande pågår ett intensivt utvecklingsarbete inom Rikspolisstyrelsen som bland annat omfattar utredningsverksamheten. En del i utvecklingsarbetet syftar till att förbättra informationsspridningen mellan polismyndigheterna om pågående och planerad brottslighet. Det kommer i större utsträckning att leda till att de insatser som genomförs beslutas utifrån all tillgänglig information.

För att höja kompetensen rörande arbetsmiljöbrott har Rikspolisstyrelsen, Arbetsmiljöverket och Åklagarmyndigheten utvecklingscentrum Malmö vid flera tillfällen arrangerat nationella utbildningsseminarier. Dessa har tillkommit som ett resultat av arbetet i Centrala Samverkansgruppen Arbetsmiljöbrott. Dessutom bedrivs polisens utredningsverksamhet rörande arbetsmiljöbrott i nära samarbete med särskilt utpekade åklagare samt med personal från Arbetsmiljöverket. Därutöver kan nämnas att utbildning rörande arbetsmiljöbrott från och med i höst ingår i grundutbildningen vid Polishögskolan.

Jag vill avsluta med att säga att det är viktigt att vi får en bättre brottsutredande verksamhet så att fler brott klaras upp.

Anf. 42 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Tack, justitieminister Beatrice Ask, för svaret även om det var ganska likt det jag fick i maj! Anledningen till att jag har ställt den här frågan är att det har dragit ut på tiden.

Bakgrunden är att i februari 2008 stoppade fackförbundet Byggnads regionala skyddsombud arbetet vid ett hotellbygge i Örebro. Anledningen var att de anställda utsattes för asbestexponering. Dessutom gjordes en polisanmälan av arbetsmiljöbrott med hänvisning till framkallande av fara samt grov fara för framtida allvarlig sjukdom. Erfarenheter visar att människor som utsätts för asbest på det här sättet drabbas av cancer i väldigt stor omfattning. Det är ett mycket allvarligt brott som har skett.

I april hade polisen fortfarande inte öppnat någon utredning, och det var därför jag tidigare lämnade en interpellation till Beatrice Ask.

Nu har det gått nio månader sedan arbetet stoppades och polisanmälan gjordes. Fortfarande har ingen utredning påbörjats i det aktuella fallet. Enligt lokala medier är det inte uteslutet att arbetsgivaren kommer att försättas i konkurs. Hur byggnadsarbetarnas hälsa har påverkats är ännu för tidigt att säga. Att ett sådant här allvarligt brott fortfarande inte har utretts måste betecknas som alarmerande för arbetstagare, seriösa arbetsgivare och polis.

Då blir min fråga: Vad tänker justitieministern göra? Och då hänvisar hon till ett fem månader gammalt svar.

Den 3 december kl. 22.15 rapporterar den lokala tidningen i Örebro län att polisen i Örebro län ska spara 10 miljoner. Länspolismästaren säger att stora ansträngningar görs för att neddragningarna inte ska drabba allmänheten. Frågan blir då: Kommer man att ha mer pengar för att utreda arbetsmiljöbrott? Jag tror inte det. Trots det skriver statsrådet i sitt svar att hon har tillfört tillräckliga resurser.

Enligt LO-Tidningen säger polisens egen arbetsmiljöpolic: Arbetsmiljöbrott prioriteras inte och polisutredningarna är för dåliga. Det allra bästa vore, säger Thorbjörn Lundström, om vi fick poliser som bara ägnade sig åt miljö- och arbetsmiljöbrott.

De här prioriteras inte. Det kan vi också konstatera i Örebro. Statsrådet pekar på att man gör en satsning. Jag upplever att det är fel. Man övertog nämligen en budget i balans när det gäller rättsväsendet. På två år har regeringen åstadkommit det största underskottet någonsin. Socialdemokraterna har valt att satsa ½ miljard mer på rättsväsendet. 100 miljoner kronor av dessa går till polisen. Jag tror inte att det är tillräckligt. Det behövs säkert mer, men vi har i alla fall försökt att göra en satsning.

Då blir frågan: Hur ska dessa brott kunna beivras? Signalen ut till arbetsgivarna är: Begå allvarliga arbetsmiljöbrott! Det händer ändå ingenting. Poliserna kanske kan fråga på en del ställen, men man har inte tid att utreda dem därför att andra frågor går före. Jag förstår att man prioriterar grova brott som misshandel, våldtäkt och mord, men de här frågorna är också väldigt allvarliga. Det blir jättedåligt om man skickar signalen att de här frågorna kan bli liggandes hur länge som helst.

Prot. 2008/09:43

5 december

*Svar på
interpellationer*

Vad händer med de här killarna? Många av de här byggnadsarbetarna är män, och de bor inte i Sverige. Vi vet inte ens om det leder till ett åtal. Hur ska man kunna säkerställa vittnesmål? Jag vill veta hur justitieministern tänker säkerställa att arbetsmiljöbrott utreds skyndsamt av polisen. Nio månader är inte skyndsamt, Beatrice Ask.

Anf. 43 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det är riktigt att vi diskuterade den här frågan om möjligheten att utreda arbetsmiljöbrott för ett halvår sedan. Jag är den första att erkänna att det finns mycket mer att göra när det gäller kompetens och annat i arbetsmiljöfrågor eftersom de många gånger är svåra och svårutredda. Man måste klara ut en ansvarsfördelning och en längre händelsekedja. Jag ska återkomma till detta ganska snart.

Problemet i den här debatten är att Eva-Lena Jansson går in på ett specifikt ärende, och jag kan och får inte diskutera det enskilda ärendet i Örebro. Vad jag har förstått är det tämligen rönt. Det är riktigt att Byggnads stoppade det här bygget, och sedan hävdades det i vissa delar. Det är naturligtvis så, som det alltid är i dessa ärenden, att Arbetsmiljöverket har sina utredningar och polisen sina. Det ursäktar inte, och det tycker jag är viktigt att säga, att det har tagit väldigt lång tid och ännu inte har kommit i gång någon utredning i Örebro när det gäller den anmälan som finns.

Arbetsmiljöbrott är viktiga att utreda. Man måste komma fram till beslut också i de frågorna. Det är ofta så att man prioriterar arbetsmiljöbrott som har lett till dödsfall, och det är naturligtvis viktigt, men det finns också andra som kan vara allvarliga på lång sikt och som man måste ta itu med.

Jag tycker att det är bra att det bedrivs ett utbildningsarbete inom polisen, att vi nu har fått in detta i den ordinarie polisutbildningen, där det inte fanns tidigare, och att vi har särskilda åklagare som arbetar med de här frågorna. Det förbättrar förutsättningarna för att rättsväsendet i den delen ska kunna göra ett gediget arbete när det gäller arbetsmiljöfrågor.

När det gäller de ekonomiska aspekterna på detta vill jag säga att vi har gjort en satsning. Jag ska diskutera ekonomi med socialdemokrater vid många senare tillfällen. Hur man kan räkna med att Socialdemokraterna har satsat mer sätter jag väldigt många frågetecken för, men vi kan återkomma till det.

Det görs ändå rejäla satsningar på en utbyggnad av polisverksamheten som är helt nödvändig. Där har alliansregeringen gjort stora satsningar. Det är också en förutsättning för att frågor som inte är prioriterade tidigare ska få en bättre hantering än vad som gäller.

Låt mig få lägga till en sak där regeringen verkligen har kavlat upp ärmarna. Det har betydelse också för arbetsmiljöfrågor. Det gäller mobiliseringen mot den grova organiserade brottsligheten. Eva-Lena Jansson är säkert inte okunnig om att det bland annat i byggbranschen finns en hel del oseriös verksamhet. Vi vet att kriminella grupperingar väljer att gå in och arbeta i vissa branscher på oseriösa sätt. Det finns mycket att säga om detta. Det gör också att man har en förmåga att åsidosätta viktiga regler och föreskrifter som bland annat gäller byggverksamheten.

Det arbete med att samordna olika myndigheter och ta krafttag mot de här kriminella nätverken som regeringen tog initiativ till förra året, och där nu också ytterligare resurser satsas för att komma åt den typen av kriminalitet, har effekt också på det här området även om det inte är i fokus. Det är viktigt att kriminalitet och brist på respekt för regelverken inte biter sig fast på ett viktigt område som byggbranschen, och tyvärr finns det problem.

Anf. 44 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Det finns problem med oseriösa arbetsgivare, men de behöver inte tillhöra kriminella ligor. Det finns tillräckligt många oansvariga och oseriösa arbetsgivare ändå.

Hotellbygget i Örebro har stått stilla sedan februari. Arbetsmiljöverket beslutade om vite på 50 000 kronor för arbetsgivaren, och det pågår som sagt var tvister.

Det är klart att det är allvarligt att utsättas för asbestexponering. Man kan drabbas av cancer och faktiskt dö. Det är ett mycket allvarligt arbetsmiljöbrott. Jag vet inte om det kan bli allvarligare än om människor dör direkt på jobbet. Det är väldigt allvarligt.

Det här ger signaler. För två veckor sedan kallades Byggnads regionala skyddsombud till en arbetsplats där det sprang omkring 20 personer på ett tak utan någon som helst skyddsanordning. Alla dessa 20 personer var så kallade egenföretagare med F-skattsedel. Arbetsgivaren fanns inte närvarande. Det finns ingen upprättad arbetsmiljöplan och så vidare. Det är naturligtvis allvarliga brott.

Arbetsmiljöverket har svårt att åka ut och prioritera. När man ändå lyckas prioritera, som man gjorde i februari, och det blir en polisanmälan har polisen inte tid. Dessutom blir det nu ytterligare besparingar.

Jag förstår att statsrådet inte vill diskutera att man nu har det största underskottet någonsin. Man övertog en budget i balans när det gäller rättsväsendet. Det var en enorm besvikelse på det länspolismästarmöte där statsrådet deltog i går över att man inte fick några besked. Man möter inga besked. De här engagerade poliserna som jobbar med arbetsmiljöfrågor blir naturligtvis frustrerade.

Samtidigt som anmälningarna om arbetsmiljöbrott har blivit fler har nämligen antalet åtal minskat de senaste åren. Är det då så att man gör de här polisanmälningarna bara för att man tycker att det är roligt? Nej det är det inte. Man gör det för att det är allvarligt. Människor utsätts för fara på deras egna arbetsplatser, och då måste poliserna göra en utredning. Men den utredningen kan bli liggande hur många år som helst.

Jag förstår att statsrådet inte kan kommentera just det konkreta fallet, men jag ställer frågan: Vilka åtgärder är justitieminister Ask beredd att vidta i syfte att säkerställa att arbetsmiljöbrott utreds skyndsamt av polisen? Och jag får samma svar som i maj. Det har liksom inte hänt någonting sedan i maj.

Tvärtom har resurserna minskat. Jag talade ju om det. Det är 10 miljoner mindre bara i Örebro län. Det betyder färre poliser – med stor sannolikhet. Jag kan inte tolka det på annat sätt. Jag vet inte hur de ska spara.

Då måste jag få besked. Vad avser statsrådet att göra för att arbetsmiljöbrotten ska utredas *nu*? Jag menar inte det hon sade i maj. Vad gör hon *nu*? Det är det, herr talman, som jag skulle vilja ha svar på här.

Anf. 45 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Först måste jag säga att när interpellanten i interpellationsdebatten hela tiden återkommer till det här specifika ärendet blir det naturligtvis svårt för mig att debattera. Jag kan inte kommentera det.

Vi är helt överens om att det inte är bra – det är tvärtom väldigt illa – att ärenden blir liggande. Det är en lång tid, och det är naturligtvis viktigt att ärenden utreds.

I mitt svar, redan förra debatten, var jag tydlig med några saker. Först och främst tror jag att det behövs resurser. Regeringen har gjort den största satsningen någonsin. Vi fortsätter det arbetet. Vi gav ett tydligt besked i diskussionen på länspolismästarmötet i går, både om att målet om 20 000 poliser 2010 ligger fast och att vi noterar differenserna mellan de prognostiserade underskotten mellan myndigheterna och Rikspolisstyrelsen för 2009 och har en dialog om det. Regeringen varit mycket tydlig med att den kommer att återkomma när det gäller ekonomin framöver inför 2010, därför att det pågår också en genomlysning av hur pengar används och mycket annat. Resurser är alltså naturligtvis viktigt för detta.

Det andra som vi hade med oss och som jag tycker är viktigt är att vi blir duktigare på att utreda även komplicerade brott. Arbetsmiljöbrott är per definition ofta svårutredda av många olika skäl. Det är också så att det finns en arbetsfördelning och ett samarbete mellan Arbetsmiljöverket och polisen. För att göra polisen kunnigare på det här området bedrivs ett antal olika aktiviteter för att fler ska få bättre kunskaper om de här ärendena, om hur man kan arbeta, *best practice* och så vidare, och vi har också lagt in arbetsmiljöfrågorna och arbetsmiljöbrott, både teoretiskt och när det gäller praktik, i den grundläggande polisutbildningen. Och så säger interpellanten att vi inte gör något.

Det är otroligt viktigt att man faktiskt försöker förbättra kapaciteten och kunskapen och att man tillför resurser. Det är konkreta besked som kan förbättra läget när det gäller att gå till botten med arbetsmiljöärenden.

Det är också att notera, tycker jag – det är viktigt – att antalet anmälningar ökar, delvis beroende på förändrad statistik men också naturligtvis beroende på att det finns en medvetenhet om att arbetsmiljöbrott är allvarliga.

Det är dessutom så att det är fullt relevant, det jag tog upp om organiserad brottslighet, för det förvärrar i vart fall attityderna till att regler inte alltid följs. Det är också så att byggnadsarbetare som anställs i den här typen av företag, som leds och styrs av kriminella som inte respekterar regler, ofta har väldigt svårt att hävda sin rätt. Det här ställer till det, det orsakar faror, det är svårutrett och det blir mycket krångel kring detta. Därför är det viktigt att vi utöver att arbeta med de allmänna ekobrotten och utöver de allmänna problem som vi har med kriminella nätverk också ser detta samband, och jag påpekar att mobiliseringen där är viktig. Där sammanför vi också olika myndigheter som kan se saken utifrån

olika aspekter, både för att vi ska få fram rätt underlag för arbetet och för att bedriva rätt insatser.

Jag menar att vi gör en hel del, men ingen skulle vara gladare än jag om inget ärende behövde vänta. Det är inte så att vi inte tar de här frågorna på allvar, utan vi försöker faktiskt åstadkomma en bättre situation, och vi har gjort mycket som den förra regeringen inte dög till.

Prot. 2008/09:43
5 december

*Svar på
interpellationer*

Anf. 46 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Det är alltså arbetsmiljöpolicen Thorbjörn Lundström som säger att arbetsmiljöbrott inte prioriteras.

Det jag har försökt påvisa är att det naturligtvis är viktigt att personer som jobbar med de här frågorna har utbildning. Det är vi överens om, jag och statsrådet. Visst är det bra att polisen blir bättre på att utreda arbetsmiljöbrott, men om man inte har tid att ens utreda brotten spelar det ingen roll att man har en jättebra utbildning. Vad är då vitsen?

Man kan satsa på utbildning. Jag säger att jag välkomnar utbildning så att poliserna kan frågorna och gör bra utredningar – men om de inte ens påbörjar en utredning?

Samtliga länspolismästare som besökte länspolismästarmötena under de här två dagarna har fått en halvårsbudget på grund av polisens omfattande sparkrav. Jag har poängterat flera gånger nu att man övertog en budget i balans när det gäller rättsväsendet, och nu har man ett stort underskott. Det är klart att det påverkar verksamheten. Om Örebro län ska spara 10 miljoner blir det mindre tid att utreda brotten.

Arbetsmiljöverket har den borgerliga regeringen dragit ned resurser för. Det blir mindre insatser och möjligheter att göra flygande inspektioner. Den här regeringen inför enklare regler för att få en F-skattsedel så att fler personer via den organiserade brottsligheten kan verka utan att vara arbetstagare med kopplingar till den fackliga organisationen och därmed få hjälp med krav på rimliga villkor för arbetsmiljö. Genom att försöka gå runt det här med kollektivavtal försöker man också gå runt arbetsmiljölagen.

Jag tycker att arbetsmiljöbrott är allvarliga. Det är viktigt att man beivrar dem och att man får en sund konkurrens så att arbetsgivare som faktiskt vill göra någonting gör någonting bra och att det också uppmärksammas så att man inte får signalen att det är lönsamt att begå arbetsmiljöbrott. Därför önskar jag att polisen får mer resurser för att kunna göra ordentliga utredningar.

Anf. 47 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det förslag till ökade polisresurser som Socialdemokraterna lagt fram täcker ju knappt de besparingar ni föreslog tidigare år, så det blir ju ingen kraftfull satsning i den delen.

Men låt mig hålla mig till arbetsmiljöfrågorna. Jag tycker att det är viktigt att se arbetsmiljöfrågor också utöver det aktuella ärendet i Örebro. Det bedrivs ett viktigt arbete när det gäller arbetsmiljöfrågor, men arbetsmiljöfrågorna är många och komplicerade.

Jag vill bara för sakens skull ändå säga att jag utöver det arbete mot organiserad brottslighet som vi har lagt till, det som jag också hade med i förra interpellationsdebatten, ändå måste nämna frågor om människohandel. Det är också så att en del av människohandeln sker för arbets-

kraftsexploatering. Vi ser mer av detta, och det har också med den grova organiserade brottsligheten att göra där vi faktiskt gör väldigt mycket mer än vad som har gjorts tidigare. Jag tror att det är alldeles nödvändigt med den rörlighet som vi har i dag och med tanke på hur människor anställs och arbetar. Det är också väsentligt i det här sammanhanget att komma åt den här kriminaliteten, som faktiskt stökar till grundvalarna för också viktiga regler om arbetsmiljö och ordning på arbetsplatserna.

Jag har varit tydlig med att jag inte tycker att det är bra att det finns ärenden som borde kunna utredas som blir liggande. Prioriteringen mellan olika ärenden däremot måste myndigheterna göra. Det är samma sak med fördelningen av medel. Jag tänker inte diskutera rikspolischefens sätt att lägga ut resurser till myndigheter i kammaren i dag. Däremot är det så att det finns olika bedömningar från myndigheterna och Rikspolisstyrelsen centralt. Jag följer det här mycket noga utifrån de tydliga besked som vi gav i budgetpropositionen.

Men som sagt: Vi tar arbetsmiljöfrågorna på allvar, och det görs mycket. Men det finns naturligtvis ännu mer att göra framöver, för det är viktigt att människor kan känna sig trygga på sin arbetsplats.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:
2008/09:FPM43 Ozonförordningen KOM(2008)505 till miljö- och jordbruksutskottet

9 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2008/09:67 till näringsutskottet

Motioner
2008/09:U9–U11 till utrikesutskottet
2008/09:MJ2 till miljö- och jordbruksutskottet

10 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden 2008/09:MJU1, MJU2 och MJU7
Försvarsutskottets betänkande 2008/09:FöU4

Anmälades och bordlades

Proposition

2008/09:86 Åtgärder för förstärkt exportfinansiering

Kammaren biföll regeringens förslag att motionstiden för denna proposition skulle förkortas till *tisdagen den 9 december*.

Motioner

med anledning av prop. 2008/09:70 Genomförande av tredje penningtvättsdirektivet

2008/09:Ju10 av Lena Olsson m.fl.(v)

2008/09:Ju11 av Thomas Bodström m.fl.(s)

12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 5 december

2008/09:352 Alkotester och polisens resurser

av *Thomas Bodström* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:353 Fotoförbud för yrkesfotografer

av *Håkan Juholt* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2008/09:354 Stöd till demokratisk utveckling i Etiopien

av *Birgitta Ohlsson* (fp)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2008/09:355 Förföljelse av kristna i Indien

av *Cecilia Wikström* i Uppsala (fp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:356 Ekonomiskt överskott i JAS 39 Gripen-projektet

av *Allan Widman* (fp)

till försvarsminister Sten Tolgfors (m)

2008/09:357 Enprocentsmålet

av *Ameer Sachet* (s)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2008/09:358 Handelspolitiken och migrantarbetarna

av *Ameer Sachet* (s)

till statsrådet Ewa Björling (m)

2008/09:359 Begränsade registerutdrag beträffande idrottsledare inom barn- och ungdomsidrotten

av *Johan Linander* (c)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:360 Ungdomars utanförskap

av *Gunilla Carlsson* i Hisings Backa (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2008/09:361 Hot om konfiskation av Sankt Gabriel-klostret i syd-östra Turkiet

av *Lennart Sacrédeus* (kd)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:362 Den kristna minoritetens situation i Turkiet

av *Annelie Enochson* (kd)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:363 Polisens ekonomi

av *Michael Hagberg* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:364 Polisens alkoholkontroller

av *Johan Pehrson* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2008/09:365 Fördelning av kollektivtrafik på väg respektive spår

av *Karin Svensson Smith* (mp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 9 december.

13 § Kammaren åtskildes kl. 11.20.

Förhandlingarna leddes
av tredje vice talmannen från sammanträdets början till och med 7 §
anf. 42 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

CHARLOTTE RYDELL

/Eva-Lena Ekman

1 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	1
2 § Meddelande om ändring i kammararens sammanträdesplan	1
3 § Svar på interpellation 2008/09:132 om kvotering för jämställda styrelser	1
Anf. 1 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	1
Anf. 2 EVA-LENA JANSSON (s)	2
Anf. 3 GÖRAN PETTERSSON (m)	3
Anf. 4 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	4
Anf. 5 EVA-LENA JANSSON (s)	5
Anf. 6 GÖRAN PETTERSSON (m)	6
Anf. 7 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	7
Anf. 8 EVA-LENA JANSSON (s)	8
Anf. 9 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	8
4 § Svar på interpellation 2008/09:134 om ID-kort för folkbokförda i Sverige	9
Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	9
Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (s)	9
Anf. 12 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	10
Anf. 13 EVA-LENA JANSSON (s)	11
Anf. 14 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	12
Anf. 15 EVA-LENA JANSSON (s)	13
Anf. 16 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	14
5 § Svar på interpellationerna 2008/09:101 och 137 om utvecklingen i den kommunala sektorn	14
Anf. 17 Statsrådet MATS ODELL (kd)	14
Anf. 18 MONICA GREEN (s)	15
Anf. 19 PETER HULTQVIST (s)	16
Anf. 20 HANS WALLMARK (m)	17
Anf. 21 GÖRAN PETTERSSON (m)	18
Anf. 22 GUNNAR ANDRÉN (fp)	19
Anf. 23 EVA-LENA JANSSON (s)	20
Anf. 24 Statsrådet MATS ODELL (kd)	21
Anf. 25 MONICA GREEN (s)	22
Anf. 26 PETER HULTQVIST (s)	23
Anf. 27 HANS WALLMARK (m)	24
Anf. 28 GÖRAN PETTERSSON (m)	24
Anf. 29 GUNNAR ANDRÉN (fp)	25

Anf. 30 Statsrådet MATS ODELL (kd)	25
Anf. 31 MONICA GREEN (s)	26
Anf. 32 PETER HULTQVIST (s)	26
Anf. 33 Statsrådet MATS ODELL (kd)	27
6 § Svar på interpellation 2008/09:136 om försäljningen av statliga bolag	28
Anf. 34 Statsrådet MATS ODELL (kd)	28
Anf. 35 EVA-LENA JANSSON (s)	28
Anf. 36 Statsrådet MATS ODELL (kd)	29
Anf. 37 EVA-LENA JANSSON (s)	30
Anf. 38 Statsrådet MATS ODELL (kd)	30
Anf. 39 EVA-LENA JANSSON (s)	31
Anf. 40 Statsrådet MATS ODELL (kd)	31
7 § Svar på interpellation 2008/09:135 om utredning av arbetsmiljöbrott	32
Anf. 41 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	32
Anf. 42 EVA-LENA JANSSON (s)	33
Anf. 43 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	34
Anf. 44 EVA-LENA JANSSON (s)	35
Anf. 45 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	36
Anf. 46 EVA-LENA JANSSON (s)	37
Anf. 47 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	37
8 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	38
9 § Hänvisning av ärenden till utskott	38
10 § Förnyad bordläggning	38
11 § Bordläggning och beslut om förkortad motionstid	39
12 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	39
13 § Kammaren åtskildes kl. 11.20.	40

